

BRATISLAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA PRÁVA
FAKULTA MASMÉDIÍ

Google – internetový monopol?

BAKALÁRSKA PRÁCA

BMMB070106/B

Študijný program: Mediálna komunikácia

Ústav masmediálnej komunikácie

Vedúci záverečnej práce: Mgr. Branislav Ondrášik, MA, PhD

Bratislava 2010

Daniel Miko

BRATISLAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA PRÁVA
FAKULTA MASMÉDIÍ

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta:	Daniel Miko
Študijný odbor:	Mediálna komunikácia
Ústav:	Ústav masmediálnej komunikácie
Typ záverečnej práce:	bakalárska práca
Jazyk práce:	slovenský
Meno a priezvisko vedúceho záverečnej práce:	Mgr. Branislav Ondrášik, MA, PhD
Názov záverečnej práce:	Google – internetový monopol?

Anotácia

Cieľom práce je zmapovať stručnú históriu spoločnosti Google, jej momentálnu činnosť, produkty ktoré ponúka na trhu, akvizície ktoré táto spoločnosť spravila, porovnávať ju s konkurenciou a zamerať sa na produkty, v ktorých má monopolné postavenie na trhu a na z toho plynúce riziká. Práca bude teoretického charakteru. Základná použitá literatúra bude dizertačná práca Branislava Ondrášika, knihy *Planéta Google* a *Google Story* a veľké množstvo správ z internetových magazínov.

Schvaľujem:

Vedúci záverečnej práce: Mgr. Branislav Ondrášik, PhD., MA
Vedúci ústavu: Mgr. Branislav Ondrášik, PhD., MA
Dátum schválenia: 24.2.2010

Predhovor a pod'akovanie

Dôvodov prečo som si za tému svojej bakalárskej práce zvolil práve Google bolo viac. V prvom rade ma všeobecná problematika informačných technológií vždy zaujímala a vedel som, že aj pri svojej bakalárskej práci sa chcem podobnej téme venovať. Ďalším významným faktorom bol fakt, že bakalárskych a diplomových prác na tému Google bolo napísaných nespočet, ale všetky sa venovali Googlu iba ako vyhl'adávaču z technického hľadiska, z hľadiska relevancie výsledkov a používaných techník vyhl'adávania. Prác kde by bolo poukazované na monopolné postavenie Googlu a ďalších internetových firiem a dôsledky z toho plynúce bolo veľa mi málo a ak aj boli, tak táto konkrétna časť bola len ich zlomkom. Napísať teda prácu zameranú len na Google ako mediálny monopol, bez možnosti porovnania so staršími prácami, bez možnosti pozrieť ako postupovali ostatní, bola pre mňa skutočná výzva. Keďže sa jedná o prácu zameranú na dynamické prostredie internetu, ktoré je charakteristické rýchlym starnutím informácií, bolo nutné používať najmä internetové zdroje. Niektoré internetové zdroje, ktoré v tejto práci používam nespĺňajú charakter odborného zdroja, použiteľného pre písanie takejto práce. V takom prípade ide iba o zdroj informujúci o jednorázovej udalosti na poli týchto internetových spoločností, nie o zdroj mienkotvorný v ktorom by autor vyjadroval nejaké svoje presvedčenie, ktoré by som použil na písanie tejto práce. Samozrejme v obmedzenej miere budem používať aj klasické knižné zdroje, v prvom rade sú to knihy *Google story* a *Planéta Google*. Ďalším zdrojom, ktorý budem používať je dizertačná práca môjho školiteľa Mgr. Branislava Ondrášika, PhD., MA s názvom *Globalizácia, regulácia a koncentrácia mediálneho vlastníctva*, za ktorej poskytnutie by som mu chcel poďakovať a takisto aj za to, že bol vždy ochotný konzultovať aj nad rámec konzultačných hodín a navyše aj v elektronickej forme prostredníctvom programu *Skype*. V neposlednom rade budem informácie čerpať aj zo svojej minuloročnej seminárnej práce *Google – Don't be Evil*. Práca bude teoretického charakteru.

Abstrakt

MIKO, DANIEL: Google – internetový monopol? [Bakalárska práca]. Fakulta masmédií. Bratislavská vysoká škola práva. Odbor bakalárskeho štúdia: masmediálna komunikácia. Školiteľ: Mgr. Branislav Ondrášik, PhD., MA. FM BVSP, 2010. 49 s.

Táto bakalárska práca obsahuje autorove poznatky o počínaní jednej z najväčších internetových spoločností – Googlu, stručne mapuje jeho históriu, ukazuje aké služby Google v súčasnosti ponúka, aké ponúkal a zrušil a aké plánuje. Vysvetľuje v ktorých oblastiach má firma Google monopolné či oligopolné postavenie a riziká plynúce z takéhoto postavenia pre užívateľov. Práca v menšej miere spomína vo vzťahu k monopolom aj ďalšie veľké IT spoločnosti, napríklad Microsoft. Ukazuje ekonomické, ale aj sociálne trendy užívateľov vo vzťahu k jednotlivým spoločnostiam na základe jednotlivých udalostí, ktoré ich ovplyvnili. V oblasti monopolného správania sa zameriava aj na regulačné opatrenia z dielne Európskej únie a sleduje ako sa odrazili na nálade verejnosti. Na druhej strane sa autor venuje aj teoretickým dôsledkom možného skutočného zneužitia takéhoto postavenia v rámci jednotlivých firiem a ukazuje kam by tieto mohli eventuálne viesť.

Kľúčové slová: Google, Microsoft, monopol, oligopol, Facebook, Twitter.

Abstract

This bachelor thesis contains author's findings about behaviour of one of the largest internet companies – Google, it goes briefly through its history, shows services that Google offers, had offered and canceled, and which are being planned. It explains in which fields Google has monopoly or oligopoly role and possible risks for its users. Marginally, the company is compared to the other monopolies like Microsoft. It shows economical as well as social trends of users in relation to individual companies based on individual events, that influenced them. In the area of monopoly behaviour, it focuses on preventive regulations ordered by the European Union and studies their impact on the mood of the public. On the other side, the author describes theoretical consequences of possible misuse of the stance of the company on the market.

Keywords: **Google, Microsoft, monopoly, oligopoly, Facebook, Twitter.**

Obsah

Zoznam skratiek, značiek a vysvetliviek	8
1 Úvod	10
2 Google	11
2.1 História a súčasnosť Googlu	11
2.2 Google ponuka služieb	13
2.2.1 Najdôležitejšie služby	13
2.2.2 Ďalšie súčasné služby	13
2.2.3 Nedávno spustené služby Google	16
2.2.4 Služby ktoré Google pripravuje	17
2.2.5 Služby ktoré už prestali existovať (alebo prestali byť podporované)	17
2.3 Spoločné rysy produktov Googlu	18
3 Google kauzy, rozpory a súdne spory	19
3.1 Google a digitalizácia kníh	19
3.2 Google vs Rupert Murdoch	20
3.3 Google Street View	21
3.4 Google vs Čína vs necenzurovaný internet	22
3.5 Google vs Apple	27
3.6 Boj o Yahoo!	28
4 Google ako internetový monopol	31
4.1 Čo Google vie a ako je vnímaný?	31
4.2 Prečo obavy z dominancie Googlu vzrastajú	33
4.2.1 Google na vode	33
4.2.2 Google a jeho vlastné DNS servery	34
4.2.3 Google ako nový ISP	34
4.2.4 Google nezávislý od dodávok energie	35
4.3 Google monopol	36
5 Záver a vlastný názor	38

Zoznam použitej literatúry	41
Zoznam príloh	49

Zoznam skratiek, značiek a vysvetliviek

Cloud computing – model používania služieb, programov a súborov tak, že sú uložené iba na serveroch na internete, nie fyzicky na pevnom disku užívateľovho počítača. Môže s nimi pracovať s pomocou webového prehliadača. Výhoda je, že svoje súbory a programy má užívateľ dostupné z ľubovoľného počítača pripojeného k internetu, nevýhoda je naopak nemožnosť pracovať s nimi na počítačoch bez internetu a fakt, že užívateľ sa spolieha na servery tretích strán, z ktorých väčšina negarantuje kompenzáciu v prípade že o dáta príde (havária serveru) či v prípade že mu ich nejaký hacker ukradne.

DNS (Domain Name System) – prevádza webové URL adresy na IP adresy a opačne, stará sa o to, aby si užívateľ nemusel pamätať reálnu IP adresu serveru na ktorom beží stránka (napríklad 74.125.77.104), ale stačí že si pamätá ľahko zapamätateľnú URL (napríklad `www.google.sk`).

E-Reader – elektronická čítačka kníh. Je vybavená displejom a flashovou pamäťou do ktorej možno nahráť knihy v elektronickej podobe, napríklad vo formáte .pdf.

GPS (Global Positioning System) – používa sa hlavne na určenie presnej polohy pomocou GPS prijímača, prípadne na naplánovanie optimálnej trasy z bodu *A* do bodu *B*.

HTML (HyperText Markup Language) – najpoužívanejší značkovací jazyk pre vytváranie internetových stránok.

ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Number) – nezisková organizácia, ktorá dohliada na mnoho vecí súvisiacich s internetom. Jedna z úloh je správa domén a IP adries.

IM (Instant Messaging) – umožňuje internetovú chatovú komunikáciu v reálnom čase.

ISP (Internet Service Provider) – poskytovateľ internetového pripojenia.

Multitouch – technológia umožňujúca používať na dotykových displejoch viac ako jeden prst súčasne.

OS – operačný systém.

Proxy – umožňuje napojiť sa pred používaním nejakej internetovej služby (typicky návšteva www stránky, kde chce zostať v anonymite) najprv na proxy server a až potom na adresu danej stránky. IP adresa používateľa zostane pred www stránkou skrytá, pretože s www stránkou komunikuje proxy server s vlastnou IP adresou.

RSS (Really Simple Syndication) – umožňuje upozorniť návštevníkov stránok, že na stránku pribudol nový obsah.

RSSAC (DNS Root Server System Advisory Committee) – patrí pod ICANN a má na starosti správu koreňových DNS serverov.

VPN (Virtual Private Network) – prostriedok umožňujúci bezpečné prepojenie niekoľkých počítačov prostredníctvom nedôveryhodnej siete (najčastejšie internetu).

WSJ – denník The Wall Street Journal.

Kapitola 1

Úvod

Už v predhovore bolo naznačené, že táto práca sa bude uberať cestou mapovania významných internetových spoločností, prevažne Googlu. Každá z tých firiem bude mať buď v jednotlivých odvetviach monopolné postavenie, to znamená že nemá žiadneho, alebo len relatívne bezvýznamného konkurenta, alebo častejší prípad – oligopolné postavenie, keď na internetovom trhu existuje iba veľmi málo významných hráčov a tí si rozdeľujú celý trh. Z rôznych iných starších odvetví je historicky preukázané, že monopolné postavenie firiem má neblahý vplyv na bežných ľuďoch. Ak má nejaká spoločnosť monopol, vedie to najčastejšie k dvom výsledkom:

1. Spoločnosť nemá potrebu inovovať a vylepšovať svoj produkt, pretože má istotu, že užívateľ neprejde ku konkurencii.
2. Ak ide o spoločnosť generujúcu zisk, tak to vedie k prehnaným cenám za produkt, ktoré ďaleko prevyšuje náklady.

Marketingoví pracovníci sa naučili monopol svojich spoločností nazývať tak aby vyznieval ako výhoda pre spotrebiteľov, napríklad „zaužívaný štandard“ alebo „jednotná norma“, ale negatívam plynúcim z existencie týchto monopolov to samozrejme nijako nepomohlo. Pre monopoly zo sveta informatiky nie je treba chodiť ďaleko. Väčšina ľudí nevie, že počítač môže obsahovať aj iný operačný systém ako Microsoft Windows a že existujú aj iné vyhľadávače ako Google. Ten sa stal vo vyhľadávaní takým fenoménom, že slovo „googlit“ sa stalo synonymom pre internetové vyhľadávanie. V práci sa pokúsim zamerať na odlišný prístup spoločností k budovaniu svojich produktov – cez úplne otvorené projekty akým je Wikipedia a ako chce pôsobiť aj Google, až k tým najzavretejším akým je Facebook či Microsoft.

Kapitola 2

Google

2.1 História a súčasnosť Googlu

Napriek tomu, že z hľadiska veľkosti nie je Google z IT spoločností najväčší (Microsoft je 3x väčší) budem sa venovať práve jemu. Google je na internete asi najvýraznejšou spoločnosťou, jeho aktivity v dnešnej dobe ďaleko presahujú len rámec vyhľadávania internetových stránok. Vynález Googlu vo svojej revolučnosti prístupu k informáciám sa dá porovnávať s vynájdením kníhtlače v 15. storočí. Google je pojem, ktorý sa dostal do pozornosti každému kto aspoň minimálne pracuje s internetom. Červeno zeleno žlté modré logo na bielom pozadí sa stalo rovnako známe ako slovné spojenie „googlit“, ktoré v roku 2002 formálne uznala aj Americká dialektologická spoločnosť.¹ Čo všetko Google vie a aké všetky informácie vlastní a ako ich využíva vie len pár najvyššie postavených zamestnancov, ale len pri pohľade na služby, ktoré verejne prezentuje ako svoje vlastné je jasné, že to bude obrovské množstvo informácií zo všetkých sfér ľudského vedenia.

Stručná história spoločnosti sa začína datovať v roku 1998, keď dvaja študenti Stanfordskej univerzity, konkrétne Sergey Brin a Larry Page v rámci svojho výskumu navrhli „nový koncept vyhľadávača“. V tej dobe boli na trhu dva typy vyhľadávačov – katalógové vyhľadávače, ktoré dnes už strácajú dych a prípadne sú kombinované s fulltextovými (napríklad zoznam.sk) a fulltextové vyhľadávače, medzi ktorými bol prvý WebCrawler.² To znamená, že Google nebol prvým fulltextovým vyhľadávačom, ako sa mnohí mylne nazdávajú. Vtedajšie fulltextové vyhľadávače ale poskytovali často nerelevantné výsledky vyhľadávania, pretože jediné čo hodnotili je počet výskytov vyhľadávaného slova na stránke. Koncept Googlu bol revolučný v tom, že stránky indexoval pomocou takzvaného pageranku. Niekoľkým stránkam na začiatku udelil určitý pagerank a ako náhle sa na danej stránke objavil odkaz na inú stránku, tak Google ju začal indexovať do vyhľadávania. Kvalitu/pagerank novo indexovanej stránky určoval podľa kvality/pageranku stránok ktoré na ňu odkazovali. Tento

¹STROSS, R. Planeta Google, s. 7.

²TUREK, R. Deväťero internetových vyhľadávačov.

revolučný koncept sa ukázal byť veľmi úspešným a Google sa stal synonymom internetového vyhľadávania.³

Sergey a Larry mali ale ešte stále problém ako financovať chod Googlu a ako docieľiť aby Google produkoval zisk. Vo svojej študentskej práci z apríla 1998 boli proti samotnej predstave, že by na vyhľadávacej stránke povolili reklamu. Kritizovali vtedajšie vyhľadávače, ktoré boli financované reklamou, že svojou podstatou uprednostňujú inzerentov a znevýhodňujú potreby spotrebiteľov. Vtedy ešte tvrdili, že aby vyhľadávač ostal imúnny voči pokušeniu zvýhodňovať určité výsledky, musí ostať v akademickej sfére.⁴ Zlom nastal až postupne a k nasadeniu reklamy pristupovali obaja veľmi opatrne. Rozhodli sa, že reklamy zavedú ako pokus a obmedzia ich rozsah na tri krátke riadky textu a webovú adresu, ktoré sa umiestnia do pravého okraja stránky s výsledkami vyhľadávania. Reklama sa mala zobrazovať iba ak bola priamo relevantná k hľadanému heslu.⁵

V dnešnej dobe ide o jednu z najčastejších foriem reklamy, ale v tej dobe to bola veľmi bizarná predstava. Tento systém zaviedol Google v roku 2000 a zo začiatku boli jeho výsledky diskutabilné, väčšine ľudí sa totiž nezobrazovali reklamy vôbec žiadne a analytici predpokladali že Google bude musieť byť spolplatnený, že jeho systém kontextovej reklamy nemôže fungovať. Google si zatiaľ privyrábal tým, že poskytoval vyhľadávacie technológie ďalším spoločnostiam ako napríklad Yahoo!.⁵ Inzerenti si ale postupom času všimli, že je veľmi finančne efektívne cieľiť reklamu len na tých, ktorí sa o daný produkt naozaj zaujímajú, než na všetkých prostredníctvom napríklad bannerov. Tržby Googlu začali vo veľkej miere stúpať na stovky a neskôr miliardy dolárov. Techniky kontextovej reklamy tvoria stále 99 % všetkých ziskov spoločnosti Google.⁶ Vynález nového revolučného konceptu vyhľadávania spolu s vynálezom kontextovej reklamy, ktorá na ňom dokázala zarobiť priniesli Googlu možnosť sa rozširovať . . .

³ VISE, A. DAVID. Google Story.

⁴ STROSS, R. Planeta Google, s. 9.

⁵ STROSS, R. Planeta Google, s. 10.

⁶ STROSS, R. Planeta Google, s. 11.

2.2 Google ponuka služieb

2.2.1 Najdôležitejšie služby

Ku dnešnému dňu Google poskytuje tieto významné služby zoradené podľa pomyselnej dôležitosti:⁷

- samotný *Google* fulltextový vyhľadávač;
- vyhľadávač obrázkov *Google Images*;
- systém zobrazovania kontextových reklám *Google Adwords*;
- *Google AdSense* pre majiteľov stránok na zobrazovanie reklám *Google Adwords*;
- *Youtube*, najväčší videosever na svete, spojený s vyhľadávačom videí;
- *Gmail*, tretí najpoužívanejší freemail na svete;
- *Google Earth* – najväčší virtuálny glóbus na svete.

2.2.2 Ďalšie súčasné služby

Vyššie spomínané boli služby, v ktorých má Google dominantný podiel na trhu (monopol či oligopol) a sú preň kľúčové. Ďalšími službami ktoré Google poskytuje sú:⁷

- *Google Alerts*, služba, ktorá umožňuje emailovú notifikáciu, ak sa objaví na internete článok, obsahujúci kľúčové slová na ktoré si užívateľ dal posielat' alerty.
- *Google Reader*, ekvivalent RSS čítačky, umožňuje byť informovaný, či na užívateľom zvolených weboch nepribudol nejaký nový obsah.
- *iGoogle* – vlastná domovská stránka od Googlu, ktorá umožňuje užívateľovi nastaviť, aké spravodajské či ľubovoľné iné weby chce zobrazovať na hlavnej stránke, pridávať aplikácie typu počasie až po pridávanie panelu sociálnych sietí, napríklad Facebook.
- *Google Docs*, jeden z produktov v ktorom Google vidí budúcnosť používania počítačov – Cloud Computing – užívateľovi stačí internetový prehliadač a prístup na internet, všetky dokumenty vytvára cez webozhranie a dokumenty sú rovnako uložené na serveroch Googlu. Aplikácia je v súčasnosti kompatibilná so všetkými bežnými dokumentami (.doc, .ppt, .odt, .xls, .pdf...).

⁷Informácie o produktoch sú prebrané z viacerých Google stránok a nemajú uvedeného autora:
More Google Products, dostupné z <<http://www.google.cz/options/>>
Official Google Blog, dostupné z: <<http://googleblog.blogspot.com/>>
Google Labs, dostupné z: <<http://www.googlelabs.com/>>

- *Google Talk*, IM protokol od Googlu ako alternatíva proprietárnemu protokolu ICQ. Google talk stavia na otvorených štandardoch a je kompatibilný so svetovo najrozšírenejším protokolom Jabber/XMPP.
- *Google Translate*, strojový prekladač textov z rozmanitých jazykov. V súčasnosti už podporuje aj prekladanie z angličtiny do slovenčiny a naopak. Súčasťou je taktiež možnosť si kratší preklad vypočítať, zatiaľ ale iba v rozšírenejších jazykoch.
- *Google Scholar*, zamerané na vyhľadávanie práci akademického charakteru.
- *Google News*, agregátor spravodajských webov, automaticky vyberá správy z týchto webov a uverejňuje prvých 200 znakov, plus odkaz na pôvodný článok. Správy sú radené jednak podľa dátumu a jednak podľa kľúčových slov. V súčasnosti funguje v mnohých jazykoch vrátane češtiny, slovenčina stále chýba. Kvôli tejto službe a službe *Google Fast Flip* sa pustil s Googlom do sporu majiteľ News Corp. Rupert Murdoch⁸ a aj touto kauzou sa práca bude v ďalších kapitolách zaoberať.
- *Google Mobile*, aplikácia pre mobilné telefóny, umožňujúca využívať služby Googlu v mobile.
- *Google Groups*, umožňuje komunikovať medzi skupinami buď online alebo prostredníctvom emailu, na ktorý sú zasielané aj odpovede ostatných členov skupiny.
- *Google Code*, aplikácia pre vývojárov, uvoľňuje niektoré produkty Googlu (napríklad *Google Web Toolkit* pre tvorbu AJAX aplikácii) pod open source licenciou.
- *Google Chrome*, internetový prehliadač od Googlu. Aj keď sa jeho tržný podiel pohybuje pod 5 % a teda je ďaleko za Internet Explorerom (verzie 6, 7 a 8 spolu cez 60 % trhu) a Firefoxom (skoro 25 % trhu), stačí mu to na to aby bol trojkou na trhu. Od septembra 2008, kedy bol uvedený po december 2009, kedy sa konal prieskum dokázal prekonať prehliadač od Applu – Safari (asi 4,5 % trhu) a známy prehliadač Opera (asi 2,5 %).⁹
- *Google Directory*, umožňuje vyhľadávať stránky podľa kategórii. Na vývoji *Google Directory* sa Google podieľa spolu s dobrovoľníkmi z projektu *Open Directory Project*.
- *Google Blog Search*, ako už názov napovedá, slúži na vyhľadávanie blogov a blogových príspevkov.

⁸POLESNÝ, D. Murdoch: Google je zloděj a za články se bude platiť.

⁹SEDLÁK, J. Podíl internetových prohlížečů – Chrome se stal světovou trojkou.

- *Google Knol*, spočiatku veľmi ambiciózny projekt, ktorý mal časom prekonať otvorenú encyklopédiu Wikipédia. Nestalo sa tak a okolo projektu sa toho v poslednej dobe príliš veľa nedeje.
- *Google Desktop Search*, vyhľadávacia aplikácia pre užívateľov Windows priamo na disku počítača.
- *Google Analytics*, nástroj pre webmasterov na monitorovanie návštevníkov na stránke. Dokáže zaznamenať stránky odkiaľ prišli, podstránky ktoré navštívili, čas strávený na stránke, operačný systém, internetový prehliadač, rozlíšenie monitoru, krajina pôvodu, najhladnejšie výrazy na stránke a ďalšie veci.
- *Google Webmaster Tools*, umožňuje správcovi webu skontrolovať stav indexovania webovej stránky a optimalizáciu viditeľnosti svojej internetovej stránky.
- *Google Picasa*, jedna z najväčších internetových fotogalérií, umožňuje fotky nahrávať, upravovať a zdieľať.
- *Google Apps*, služba, ktorá umožňuje používať produkty Google ako napríklad *Gmail*, *Google Calendar* a iné na vlastnej internetovej doméne užívateľa.
- *Google Product Search*, umožňuje hľadať predmety určené k online predaju.
- *Google Web API*, aplikačné rozhranie pre vývojárov.
- *Google Maps*, 2D mapy celého sveta s možnosťou priblíženia, zobrazenia ciest a komunikácii a plánovačom trasy
- *Google Orkut*, server umožňujúci budovanie sociálnych sietí
- *Google SketchUp*, CAD nástroj pre vytváranie 3D modelov.
- *Google Calendar*, je to online kalendár, z čoho plynie výhoda, že je dostupný hocikde, kde má človek prístup k internetu.
- *Google Page Creator*, umožňuje bez znalosti HTML vytvárať webové stránky.
- *Google Bookmarks*, umožňuje ukladať záložky z internetového prehliadača.
- *Google Street View*, umožňuje virtuálnu prechádzku po lokalitách, ktoré predtým nasnímal automobil Googlu so špeciálnym 360° panoramatickým fotoaparátom. Toto je ďalšia služba, kvôli ktorej si Google vyslúžil vlnu kritiky, ktorou sa tiež práca bude zaoberať.

- *Google Finance*, stránka ktorá sleduje základné rysy finančného trhu, zaznamenáva finančné rozhodnutia a ukazuje samozrejme cenu akcií firiem. Dáta sú asi polhodinu staré a sú preberané z *New York Stock Exchange* a z *National Association of Securities Dealers Automated Quotations*.

2.2.3 Nedávno spustené služby Google

- *Google Android*, operačný systém pre mobilné telefóny, konkurencia pre *Windows Mobile*, *Symbian*, *iPhone OS* a podobne.
- *Google Health*, umožňuje online správu zdravotnej dokumentácie pacientov. Má umožniť rýchlejšiu komunikáciu medzi pacientom a lekárom a má dať možnosť pacientovi k plnému prístupu k svojej zdravotnej dokumentácii. Z hľadiska možného zneužitia dát a ochrany súkromia ide o veľmi citlivú službu, ktorá sa už pred spustením súčasnej beta verzie nevyhla vlne kritiky.
- *Google Wave*, projekt od ktorého Google očakáva revolúciu v internetovej komunikácii. Mala by nahradiť klasický email, IM a sociálne siete a stať sa štandardom internetovej komunikácie. Napriek počítačnému nadšeniu evokujúcemu splnenie Google vízie, je zatiaľ okolo systému relatívne klud a odsun od klasických foriem komunikácie sa nekoná. Ďalším dôvodom je fakt, že Google niekoľko mesiacov po tejto službe predstavil aj službu *Google Buzz* a obe služby si navzájom do istej miery konkurujú, čo možno povedie k zániku jednej zo služieb.¹⁰
- *Google Buzz*, je odpoveďou Googlu na najčastejšie využívanú funkciu sociálnych sietí – písanie statusov, ich komentovanie a zdieľanie obsahu. *Google Buzz* má výhodu v tom, že je integrovaný priamo v *Gmaile* a ten má viac než 170 miliónov používateľov. Zrejme najviac môže konkurovať *Twitteru*, s ktorým si je koncepčne najpodobnejší. *Google Buzz* sa hneď pri spustení potýkal s problémami, keď sa mnoho ľudí sťažovalo na zlú ochranu súkromia.¹¹
- *Google SearchWiki*, umožňuje vybrať vlastné parametre vyhľadávania a zdieľať ich s ostatnými užívateľmi na princípe *Wikipédie*.
- *Google Latitude*, umožňuje zdieľanie polohy pre vybrané osoby, prostredníctvom GPS v mobilných telefónoch. Užívatelia môžu zdieľať svoju polohu a pozerať si polohu ostatných užívateľov.
- *Google Fast Flip*, služba, ktorá dopĺňa pôvodný *Google News* nielen o úryvky textu ale aj o náhľady samotných článkov, v ktorých je možné si listovať, ako by sa jednalo

¹⁰ STANČÍK, M. Skončí *Google Wave* kvôli službe *Buzz*?

¹¹ STANČÍK, M. *Google* nedostatočne testoval novú službu *Buzz*.

o papierový časopis. Listovať sa dá podľa jednotlivých zdrojov, obsahov, témy a iných kritérií.

2.2.4 Služby ktoré Google pripravuje

- *Google Drive*, ako reakciu na mnohé zdarma dostupné internetové úložiská (napríklad Microsoft skydrive) začne Google ponúkať Google Drive. Nejde o prevratný produkt, pretože Google ponúkal ukladať priestor 1 GB už pre svoju službu *Google Docs*. Ten priestor sa zároveň začal používať na synchronizáciu záložiek internetového prehliadača *Google Chrome* (nutný synchronizačný doplnok). Google nezväčší kapacitu (prípadne iba za poplatok), tá ostane 1 GB, ale po novom povolí užívateľom ukladať na server súbory s akoukoľvek príponou (doteraz boli možné iba prípony charakteristické pre dokumenty) a zároveň pridá možnosť nahrávať súbory až 250 MB veľké.
- *Chrome OS*, operačný systém od Googlu, ktorý zdieľa názov s vlastným internetovým prehliadačom. Systém bude postavený na Linuxe a už teraz sú dostupné zdrojové kódy. Medzi výhody systému bude ževraj patriť veľká rýchlosť – spustenie do niekoľkých sekúnd. Systém bude fungovať na báze už spomínaného Cloud Computingu, všetky aplikácie budú dostupné na serveroch Googlu prostredníctvom webrozhrania. Krok Googlu vytvoriť vlastný OS je nanajvýš logický, pretože sa môže definitívne zbaviť svojej závislosti na platforme Microsoft Windows. Podľa dostupných informácií bude zdarma.

2.2.5 Služby ktoré už prestali existovať (alebo prestali byť podporované)

- *Google Notebook*, druh zápisníku s možnosťou ukladať celé stránky dostupný aj cez doplnok internetového prehliadača Firefox. Google poradil užívateľom nahradiť ho *Google Docs*, *Tasks* (úlohy v Gmaile), *SearchWiki*, ale ani jeden s týchto nástrojov nebol úplne adekvátnou náhradou.
- *Google Answers*, umožňovala položiť otázku na ktorú užívateľ nenašiel odpoveď a ponúknuť za odpoveď sumu vo výške 2-200 dolárov (plus fixný poldolárový poplatok). Niektorí z registrovaných dobrovoľníkov potom na otázku odpovedali, za čo dostali sľúbenú odmenu (mínus 25 %, ktoré si nechal Google). Zodpovedaná otázka potom zostala zdarma dostupná všetkým.

2.3 Spoločné rysy produktov Googlu

Všetky tieto Google produkty majú niekoľko základných charakteristických rysov rovnakých:

1. Všetky služby sú aspoň v základnej verzii zdarma. Platí, že ak existuje rozšírená verzia napríklad *Google Apps* či *Google Earth* za ktorú sa platí, vždy je tu aj tá zdarma.
2. Všetky služby stavajú na otvorených štandardoch. To neznamená, že Google zverejňuje všetky zdrojové kódy (napríklad vyhľadávací algoritmus si stále tají), ale všetky produkty Googlu sú robené tak, aby mohli byť vo väčšej miere použiteľné pre všetky platformy. To znamená, že Google má v emaile protokol IMAP, aby si užívatelia mohli vybrať poštu na ľubovoľnom emailovom klientovi. To je rozdiel napríklad oproti Microsoftu, ktorý má na Hotmaile protokol MAPI, ktorý funguje viac menej iba s emailovým klientom *Microsoft Outlook*.
3. Ak je to služba, ktorá vyžaduje prihlásenie, vždy stačí mať jeden Google účet, s ktorým sa užívateľ môže prihlásiť kamkoľvek. Google účet si užívateľ môže založiť s ľubovoľným emailom, ak nechce používať Gmail. Naproti tomu užívateľ, ktorý chce využívať LIVE služby Microsoftu musí mať založený aj Microsoft mail.

Kapitola 3

Google kauzy, rozpory a súdne spory

Google ako obrovská spoločnosť má samozrejme aj mnoho sporov, súdov a hádok či už s konkurenciou, bývalými spolupracovníkmi alebo často aj so spoločnosťami s ktorými má len pramálo spoločné. Táto kapitola sa pokúsi zhrnúť najdôležitejšie kauzy okolo spoločnosti Google za približne posledné dva roky.

3.1 Google a digitalizácia kníh

Aktivity Googlu siahajú ale ešte ďalej, než len na webové a desktopové aktivity, Google napríklad prišiel s trúfalým plánom zdigitalizovať postupne všetky knihy sveta a už uzavrel niekoľko dohôd s knižnými distribútormi a stal sa prakticky exkluzívnym distribútorom knižných diel u ktorých nie je známy autor. Google začal knihy skenovať a predávať. Dajú sa kúpiť priamo od Googlu alebo v akomkoľvek inom online kníhkupectve. Online knihy od Googlu nie sú zamerané na jeden konkrétny proprietárny e-reader. To je tvrdá rana pre spoločnosť Amazon, ktorá týždeň pred tým vyhlásila, že svoj proprietárny e-reader *Kindle* začne predávať v 100 krajinách sveta.¹

Proces digitalizácie kníh ale nejde úplne bezbolestne, do Googlu sa pustili protimonopolné úrady² a navyše mnohí autori začali Google žalovať. Google sa už vyrovnal s autormi v USA, s ďalšími sa súdi vo Francúzsku a najnovšie sa objavili protesty aj Číne.³ V súvislosti s tým, sa Google ospravedlnil čínskym autorom, že začal skenovať ich knihy bez uzavretia konečnej dohody. Vo svojom ospravedlní to odôvodnil „zlým prekladom a nepochopeniu čínskych autorských zákonov“. Google skenovanie kníh pozastavil do doby, než dosiahne zhody so združením čínskych autorov.⁴

¹ STANČÍK, M. Obchod s knihami od Googlu.

² STANČÍK, M. Uspěje Google a jeho knihovna?.

³ STANČÍK, M. Čínska autorka žaluje Google.

⁴ STANČÍK, M. Google se omluvil čínským spisovatelům.

3.2 Google vs Rupert Murdoch

V súvislosti s rozširujúcou sa finančnou krízou a tým súvisiacim úbytkom inzerentov začali spravodajské weby hľadať nové spôsoby ako ostať rentabilnými. V druhej polovici roka 2009 Mediálny magnát Rupert Murdoch – šéf spoločnosti The News Corp. (pod ktorú patrí mimo iného aj obrovské množstvo veľmi významných denníkov ako The Times, The Sun, The Wall Street Journal. . . a samozrejme ich online podoby) vyhlásil, že nie je možné naďalej poskytovať obsah spravodajských webov zdarma a že ho teda spoplatní. V tej súvislosti aj vyhlásil, že preberanie obsahov do vyhľadávačov je krádež a že vyhľadávače Ask.com, Google.com a Microsoftí Bing.com len parazitujú na správach a nevytvárajú žiadnu hodnotu. Na otázky prečo teda nestiahne svoje weby z výsledkov vyhľadávania reagoval v zmysle, že tak asi spraví, ale až po tom čo weby spoplatní.⁵

Na tvrdé Murdochove slová reagoval predseda Googlu Eric Schmidt, ktorý vyhlásil, že ak News Corp. nechce byť vo vyhľadávaní tak tam byť nemusí a zdôraznil, že vydavatelia dávajú svoj obsah na web, pretože chcú aby ho ľudia našli.⁵ To znamená, že Google bol pripravený vyhovieť Murdochovej požiadavke, ak ju skutočne predloží. Treba zdôrazniť, že odkaz z Googlu je jeden z najčastejších spôsobov ako sa ľudia dostávajú na web (minimálne prvýkrát) a v prípade finančného denníka Wall Street Journal (ďalej len WSJ) to bolo až 25 % celkového počtu návštevníkov.⁵ Eric Schmidt ďalej povedal, že bude veľmi ťažké pre akýkoľvek web žiadať peniaze za správy, ak sa tieto správy dajú nájsť aj zdarma. Jediné dva modely, ktoré sú podľa neho reálne, že sa spoja všetci poskytovatelia obsahu z určitej oblasti, napríklad biznisu a začnú svorne svoj obsah spoplatňovať. Druhá možnosť je podľa neho tá, že daný web bude mať tak extrémnu kvalitu, že ľudia budú ochotní si za jeho prezeranie zaplatiť.⁶ Tým nepriamo aj vysvetlil fakt, prečo spoplatnenie WSJ ktoré medzitým prebehlo bolo úspešné – že za kvalitné finančné správy boli ľudia vždy ochotní zaplatiť.

So spoplatnením WSJ súvisí aj ďalšia vec, ktorá neprispela k priateľským vzťahom medzi Murdochom a Google a totiž, že aj keď WSJ už bol spoplatnený, tak implementácia spoplatnenia bola hodne amatérska a Google články stále indexoval (treba podotknúť, že nie zámerne) a že stačilo zadať titulok plateného článku WSJ do Googlu a ten sa dal prečítať.⁵

Neskôr sa Rupert Murdoch obúval už len do Googlu, nepáčili sa mu špeciálne služby *Google News* a *Google Fast Flip*, vyhlásil, že Google je zlodej a že za články sa platiť bude. Mal naplánovanú kvôli týmto službám aj žalobu na Google, ďalšiu chystal na britskú BBC, ktorá podľa neho síce uvádza odkaz na pôvodný zdroj, ale inak tiež len na správach parazituje.⁶ Po týchto všetkých sporoch sa Google rozhodol vyjsť vydavateľom platených webov v ústrety a predstavil novú službu *First Click Free*, ktorý čitateľov platených webov bude po prvých 5 minútach strávených na týchto stránkach vyzývať, aby sa registrovali a za

⁵HRUŠKA, M. Murdoch: Google možno ostane bez správ z Wall Street Journal.

⁶STANČÍK, M. Google a platené zpravodajstvá.

správy platili. Google vyhlásil, že je ochotný svoju službu prispôsobovať individuálne podľa požiadaviek jednotlivých poskytovateľov správ.⁷

3.3 Google Street View

Azda najväčšiu vlnu kritiky za konkrétnu službu si Google vyslúžil za kontroverznú *Google Street View*. Službu už od prvého spustenia v roku 2007 sprevádzajú rôzne negatívne reakcie, väčšinou prameniace z obáv o súkromie ľudí. Myšlienka fotografovať ulice z verejných ciest sa stretla s nebyvalou vlnou kritiky a aj keď Google prisľúbil, že bude tváre ľudí a poznávacie značky áut rozmazávať a na požiadanie jednotlivé snímky odstráni sa nálada verejnosti nezlepšila.

Napriek tvrdeniam/snahám Googlu sa na Google Street View objavili aj snímky muža opúšťajúceho striptízový bar v San Franciscu,⁷ nahé ženy pri opaľovaní⁷, masturbujúci muž vo Fínsku,⁸ tajná vojenská základňa vo Veľkej Británii,⁹ fotografia ako automobil Google Street View zráža srnca¹⁰ a veľa ďalších nepriaznivých fotografií.

Prípadov bolo skutočne dosť, ale je otázne, či ich je dosť v pomere na obrovský počet lokalít, ktoré Google Street View už pokrýva. Automobil Googlu si po príchode do niektorých miest vyslúžil vypustenie pneumatík,¹¹ hádzanie kameňov a spoločnosť sa nevyhla ani pozornosti vyšších orgánov, napríklad Európska únia poslala Googlu list, podľa ktorého by mala spoločnosť mestá dopredu informovať o tom, že Google príde fotiť, Googlu sa zas bránil tým, že fotografie ktoré zverejňuje sú vždy minimálne niekoľko mesiacov staré a na webe je dostupný kalendár, podľa ktorého tímy Googlu vyrážajú do jednotlivých miest fotiť a každé mesto si to môže dopredu pozrieť a pripraviť sa na to.¹² Z významných žalôb treba spomenúť ešte žalobu Švajčiarska, ktoré sa sťažovalo, že tváre ľudí sú rozostrené nedostatočne a že najväčšie znepokojenie im robia fotky ľudí u citlivých miest ako sú nemocnice, väzenia a školy. Google trval na tom, že tento druh fotografovania je vo Švajčiarsku legálny, pretože všetko čo človek môže vidieť z verejného miesta, teda aj ulice je zverejniteľné bez akéhokoľvek postihu.¹³ V argumentoch nezabudol ani znova podotknúť, že fotografie na požiadanie maže. Problémom sú ale podľa Švajčiarska aj uhly fotoaparátov – tie sú umiestnené na statívoch, ktoré sú na strechách automobiloch a teda sú vyššie, než bežný človek a vidia aj poza ploty rodinných domov a podobne. Nevýznamné žaloby týkajúce sa Street View, ktoré

⁷ STANČÍK, M. Google Street View by v Evropě mohl narazit.

⁸ GEEKOLOGIE. Privacy Fence Fail: Man Caught Playing With Himself By Voyeuristic Google Street View Van.

⁹ STANČÍK, M. Google Street View odhalil tajnou britskou základňu.

¹⁰ TV NOVA. Fotograf srazil srnku, když dělal internetové mapy.

¹¹ DSL.SK. V Německu autu fotiacemu pre Google Street View vypustili pneumatiky.

¹² STANČÍK, M.. EU si opět stěžuje na Google kvůli Street View.

¹³ STANČÍK, M. Švýcaři žalují Google.

Google vždy vyhráva, sú tie, kde ho žalujú jednotlivci za zverejnenie fotiek svojho domu¹⁴ a podobne.

3.4 Google vs Čína vs necenzurovaný internet

Obrovskú mediálnu pozornosť na seba Google pritiahol na začiatku roka 2010 v súvislosti s udalosťami týkajúcimi sa komunistickej Číny a filtrovaním výsledkov vyhľadávania pre tamajších obyvateľov. Pre vysvetlenie pomerov ktoré v Číne vládli pred januárom 2010 prikladám citát z mojej minuloročnej seminárnej práce:

„Kritika Googlu sa netýka iba jeho dominancie. Vlnú kritiky si vyslúžil aj po jeho vstupe na čínsky internet. Google známy svojou nekompromisnou politikou sa tu podivne prispôbil čínskym zákonom a obmedzil niektoré výsledky vyhľadávania, tak aby to vyhovovalo čínskym zákonom. Slová ako ‚demokracia‘, či ‚sloboda‘ sú blokované. Bohužiaľ nie je možné sa na čínsky Google pripojiť odinakial’ ako z Číny.¹⁵ Je ale možné, že čínania toto obmedzenie vedia obísť cez proxy servery. V každom prípade bol Google obvinený z cenzúry a napomáhaniu komunistického režimu. Google sa ale bránil tým, že inak by ho Čína zakázala úplne a takto sprostredkoval obyvateľom Číny aspoň časť informácií.¹⁵“¹⁶

Google bol za tento ústupok veľmi kritizovaný a bolo mu vyčítané, že jeho motto „Don’t be Evil“ (nebuďte zlí), je iba prázdna fráza. Pre úplnosť treba poznamenať, že vyhľadávač Microsoftu Bing a vyhľadávač Yahoo! pôsobia na čínskom trhu tiež a rovnako musia výsledky filtrovať pred „nevhodným politickým obsahom“, ale tieto spoločnosti si týmto krokom v očiach verejnosti až tak nepohoršili z dôvodov, že jednak majú oproti Baidu a Googlu na čínskom trhu malý podiel (v jednotkách percent) a jednak tieto spoločnosti sú vnímané negatívnejšie ako Google aj bez toho. Situácia sa ale zmenila v januári roka 2010, keď Google (konkrétne šéf právneho oddelenia Googlu – David Drummond) na svojom blogu vyhlásil, že spoločnosť prestáva filtrovať výsledky vyhľadávania vo svojej čínskej mutácii Googlu a teda že už nedovolí čínskej vláde aby ho nútila cenzurovať.¹⁷

Stalo sa tak tesne po tom, čo boli zaznamenané útoky na emailové schránky (aj Googlovského Gmailu, aj iných spoločností napr. Microsoftieho Hotmailu) čínskych disidentov, zástancov ľudských práv a iných pre Čínu nie príliš pohodlných ľudí, ktorých útočníkov sa nepodarilo vypátrať, ale je veľmi pravdepodobné, že za nimi stála čínska vláda a toto naznačuje vo svojom blogu aj Drummond. V súvislosti s týmito útokmi na emailové schránky čínskych disidentov poslala Pekingu list aj bývalá prvá dáma USA, v súčasnosti ministerka zahraničných vecí – Hillary Clintonová a žiadala dôkladné vyšetrenie týchto útokov.¹⁸ Od

¹⁴ŠKUTA, C. Google zažalován kvůli pohledu do ulice ve své mapě.

¹⁵ONDRÁŠIK, B. Globalizácia, regulácia a koncentrácia mediálneho vlastníctva, s. 138.

¹⁶MIKO, D. Google – Don’t be Evil, s. 6.

¹⁷DRUMMOND, D. A new approach to China.

¹⁸SITA. Čína: Keď chce Google odísť, môže.

Googlu to bola to trocha zvláštna zmena rétoriky, keď že jeho reakcia na útoky kritikov v súvislosti s filtrovaním obsahu čínskeho Googlu bola, že radšej časť informácií ako žiadne.

Google síce v Číne nebol dominantným vyhľadávačom (mal asi 30 % trhu, skoro 65 % má čínsky vyhľadávač Baidu a zvyšok ostatní hráči na trhu ako Yahoo! a Microsoft¹⁹), ale aj tak je čínsky trh pre spoločnosť určite veľmi lákavý. Hlavne v súvislosti s tým, že čínsky internetový trh už preskočil ten americký a so svojimi 300 000 000 užívateľmi¹⁹ je najväčší na svete a vzhľadom k počtu obyvateľov v Číne je pravdepodobné, že číslo sa bude zväčšovať a že trh má teda obrovský rastový potenciál. Len kontextová reklama na Čínskej verzii Googlu priniesla v roku 2009 spoločnosti zisk vo výške 300 miliónov dolárov.¹⁹ Ekonomické dôsledky v prípade že by Google čínsky trh opustil mohli byť paradoxne dva. Prvý pravdepodobnejší, že Google príde opustením trhov o časť svojich príjmov a tým pádom klesne cena jeho akcii na burze. Druhý dôsledok je, že sa ešte viac posilní pozitívne vnímanie značky v očiach verejnosti. Spoločnosť, ktorá neváha prísť o časť svojich ziskov v mene slobody slova je silná marketingová zbraň pre posilnenie pozitívneho vnímania značky. Ostávali v podstate tri možné scenáre.

1. Čína povolí Googlu prevádzkovať necenzurovaný vyhľadávač. Pre Google ideálny stav, mal by aj pozitívne vnímanie značky aj obrovský perspektívny trh. Pre Čínu zlý stav, stratila by možnosť cenzurovať a zároveň by aj stratila mantru neporazitelnosti v očiach sveta. Na druhej strane by sa posilnil image krajiny, ktorá sa snaží navodiť dojem, že sa v nej ľudské práva a sloboda slova postupne zlepšujú.
2. Čína nepovolí Googlu prevádzkovať necenzurovaný vyhľadávač a Google sa stiahne. Pre Google nepriaznivý stav, zhorší sa vnímanie jeho značky a dá kritikom do rúk ďalšiu zbraň, čo mu môžu vyčítať. Pre Čínu ideálny stav, mantra neporazitelnosti by ostala zachovaná, peniaze plynúce z pôsobenia zahraničnej firmy tiež.
3. Čína nepovolí Googlu prevádzkovať necenzurovaný vyhľadávač a Google odíde. Pre Google skôr zlý výsledok. Síce sa posilní image značky (najmä proti Microsoftu a Yahoo!), ale to ťažko vykompenzuje stratu tak lukratívneho trhu akým je Čína. Pre Čínu tiež skôr zlý výsledok, zvýši negatívny image krajiny, ktorá napriek tvrdeniam chce ostať aj naďalej totalitnou a navyše prenechá Googlu morálne a etické víťazstvo a do tretice príde o peniaze plynúce z jeho pôsobenia na čínskom území.

O pár dní neskôr Čína na tieto slová reagovala v zmysle, že ak chce Google odísť, tak mu nebudú brániť.¹⁸ Vyhlásenie Číny bolo samozrejme „marketingovejšie“ a obsahovalo vety ako „Google by sa mal prispôbiť čínskym zvykom, zákonom, kultúre a tradíciám“, ale posolstvo zostalo rovnaké. Ak chce západná firma v Číne pôsobiť, musí sa prispôbiť ich čínskym zákonom.

¹⁹POLESNÝ, D. Google: už nás nikdo nebude nutiť do cenzury, ani Čína.

Medzitým sa o kauzu začali zaujímať médiá, ktoré chceli vyjadrenia od Microsoftu, či si tiež myslia, že za útokmi na schránky disidentov stála čínska vláda a či tiež nechcú prestať filtrovať výsledky vyhľadávania a pomôcť tak k vyššej demokracii v Číne. Šéf spoločnosti Microsoft Steve Ballmer sa pre agentúru Reuters vyjadril: „*Sme napadaní každý deň zo všetkých kútov sveta, nevidím v tom nič nevšedného.*“²⁰ Jeho reakcia na otázku o prípadnom odchode Microsoftu z Číny bola: „*Nie, to by nikomu nepomohlo.*“²⁰ Krok Microsoftu bol pochopiteľný, aj keby si začal diktovať tie isté podmienky čo Google, tak by bol až druhý, ktorý s tým prišiel, čo nie je marketingovo príliš lukratívne a navyše by sa pripravil o možnosť nahradiť Google na čínskom trhu.

O reakciu Yahoo! sa médiá príliš nezaujímali, ten má beztak v súvislosti s Čínou zlú povest', potom čo čínskej vláde:

1. umožnil prístup do emailovej schránky čínskeho reportéra Shi Taoa, ktorý písal kritiku na Čínu na zahraničných serveroch a dostal 10 rokov väzenia;²¹
2. poskytol dáta, ktoré viedli k zatknutiu Li Zhina, ktorý rozosiela príspevky, ktoré kritizovali korupciu. Li Zhin dostal 8 rokov väzenia;²²
3. „*V iných prípadoch spolupráca Yahoo! Viedla k zatknutiu Li Čchiho, Ťiang Li-t'una a Vang Siano-ninga. Výskum mimovládnej organizácie Human Rights Watch ukázal, že samocenzúra Yahoo! je niekedy ešte horšia než v prípade cenzurovaného čínskeho vyhľadávacieho portálu Baidu (Human Rights Watch, 2006).*“²³

Čakalo sa na ďalšiu reakciu Googlu, ktorému medzitým klesla cena akcii z pôvodných 590 na 577 dolárov, dôvod je jasný, investori si uvedomovali potencionálnu stratu významného trhu. Hodnota akcii ale vzápätí narástla na 587 dolárov v súvislosti s tým, že Google zverejnil odhad príjmov na nasledujúce obdobie. Naopak cena akcii jeho najväčšieho čínskeho konkurenta – Baidu stúpila z 386 na 439 dolárov, čo je veľmi významný nárast (zdroj finančných informácií: *Google Finance*). Ku koncu januára Google vyhlásil, že by v Číne chcel ostať²⁴ a pomaly vychádzalo najavo, že ani v samotnom Googli nie sú všetci vo firme zajedno ohľadne odchodu z Číny. Hlavným iniciátorom ukončenia cenzúry bol jeden zo zakladateľov Googlu – Sergey Brin, ktorý pochádza z Ruska a na vlastnej koži cenzúru zažil a preto sa proti nej snaží bojovať. Proti bol naopak šéf spoločnosti Eric Schmidt, ktorý sa snažil vyjadrenia krotiť a ktorý vyhlásil, že Google vo svojej čínskej mutácii plánuje urobiť niekoľko zmien.

To znamená, že Schmidt nechcel aby Google z Číny odišiel, ale uvedomoval si, že keď už s tým začali, tak je treba s Čínou rokovať a získať aspoň nejaký kompromis v otázke cenzúry – aby si Google nepohoršil v očiach verejnosti. Eric Schmidt tiež vyhlásil, že Google

²⁰REUTERS. Microsoft CEO says no China exit.

²¹STANČÍK, M. Yahoo dalo čínskej vláde prístup k e-mailu novinára.

²²STANČÍK, M. Čínsky občan uväznen kvôli Yahoo.

²³ONDRÁŠIK, B. Globalizácia, regulácia a koncentrácia mediálneho vlastníctva, s. 138.

²⁴SEDLÁK, J. Google krotí dřívější prohlášení o odchodu z Číny.

stále komunikuje s čínskou vládou a zatiaľ sa riadi čínskymi zákonmi. Čína sa tiež s plánovaným odchodom Googlu vyrovnala po svojom a spustila nový vyhľadávač Goojje.com,²⁵ ktorý svojim designom nápadne kopíruje Google. Či išlo zo strany čínskej vlády o vtip alebo o vážne mienenú náhradu nie je známe, v každom prípade Goojje.com cenzuruje výsledky vyhľadávania tiež.

Bohužiaľ ako sa dalo očakávať, v otázke cenzúry bola Čína nekompromisná a v tomto bode nebola ochotná poľaviť zo súčasného stavu. Definitívny výsledok nedohodnutia sa bol viac menej jasný 10. marca, keď Nicole Wong, ktorá ma v Googli na starosť otázku cenzúry pre The Hill vyhlásila, že rozhodnutie Googlu prestať cenzurovať je definitívne, aj keby mali z Číny odísť.²⁶ Tiež povedala niekoľko viet o tom, že Google sa odmieta prispôbovať čínskym zákonom, ak to znamená obmedzovať ľudské práva a slobodu. Ďalšie slová venovala Microsoftu, konkrétne, že je zmätená z jeho prehlásení o zachovaní cenzúry na vyhľadávači Bing v Číne. Reakcia Číny bola predvídateľná, minister hospodárstva Li Yizhong vydal vyhlásenie, v ktorom spoločnosť Google varoval pred vypnutím cenzúry.²⁷ Google teda zopakoval svoje slová, že ich definitívne rozhodnutie o zotrvaní či odchode z čínskeho trhu prídu v najbližších týždňoch.

A skutočne, 22. marca presmeroval Google svoj čínsky vyhľadávač do Hongkongu,²⁸ v Číne bude však naďalej pokračovať s ostatnými obchodnými aktivitami a preto si technické a obchodné zastúpenie plánuje ponechať.

Pôvodná adresa `google.cn` bola presmerovaná na adresu `google.com.hk`, dôvod je zrejmý, Hongkong je špeciálna administratívna oblasť, ktorá je síce spravovaná Čínou, ale iba v oblasti medzinárodnej politiky a ozbrojených síl, inak je to autonómny región a teda má aj necenzurovaný internet. Číňania budú môcť teda vyhľadávať na necenzurovanom vyhľadávači, ale výsledky vyhľadávania môže (a veľmi pravdepodobne aj bude) filtrovať ešte čínsky firewall po ceste z Hongkongu k recipientom, prípadne im nedovolí niektoré slová (*freedom, democracy...*) do neho ani zadávať. Zástupcovia Googlu pripomenuli, že čínska vláda ich v rokovaníach jednoznačne informovala, že samocenzúra je požiadavka o ktorej sa nedá rokovať.²⁹ Doména `google.cn` bude zrejme zrušená 18. apríla 2010³⁰ a Google sa rozhodol čo najviac vyjsť v ústrety svojim asi 700 čínskym zamestnancom a ponúknuť im kontrakty v iných lokáciách, ak budú ochotní sa presťahovať.³⁰

Čínsky firewall na seba ešte upozornil na konci marca, keď vďaka zle nastavenému najvyššiemu DNS serveru (smerovanie požiadaviek na DNS servery má na starosti RSSAC, ktorý patrí pod organizáciu ICANN, nie Čína) neboli v USA dostupné niektoré stránky ako Facebook, Youtube, Twitter.³¹ Stalo sa tak preto, že požiadavky boli omylom presmerované

²⁵MARIANČIK, T. Čína: zapomeňte na Google. Je tu Goojje.

²⁶HART, K. Google: We will pull out of China before accepting country's censorship laws.

²⁷BÓRIK, M. Ak Google vypne cenzúru, Čína vyvodí dôsledky.

²⁸MITREGA, M. Google se stahuje z Číny.

²⁹TASR. Google presmeroval svoj čínsky vyhľadávač do Hongkongu.

³⁰MITREGA, M. Google se stahuje z Číny.

³¹MARIANČIK, T. Čínský firewall cenzuroval už i v Americe a Chile.

na hlavný čínsky DNS server, ktorý niektoré z nich odfiltroval. Podľa niektorých zdrojov k tejto situácii nedošlo po prvýkrát, ale predtým sa podarilo informácie utuľtať. Nebezpečenstvo takéhoto stavu je zrejmé, ak by Čína vedela, že sú na ich servery posielané požiadavky, ale druhá strana by si toho nebola vedomá, Čína by mohla jednoducho manipulovať so zobrazeným obsahom i mimo svoju krajinu.

Pre úplnosť treba podotknúť, že Čína nie je zd'aleka jedinou krajinou, kde je alebo sa chystá cenzúra internetu. Čína je zaujímavá tým, že ich firewall je najvyspelejší, keďže je to obrovská a počítačovo veľmi gramotná krajina, nie je o odborníkov núdza. Ale filtre fungujú aj napríklad v Iráne, kde iránska vláda od 3. marca 2010 zablokovala občanom prístup ku Gmailu.³²

Iránska vláda tvrdí, že má v úmysle zriadiť svoj vlastný národný mailový server. Dôvod je jasný, cenzúra a kontrola vlastných občanov. Otázkou je prečo sa Iránska vláda rozhodla pre tento krok práve teraz, jeden z možných dôvodov je služba *Google Buzz*, ktorá obyčajný emailový klient premenila na niečo ako Twitter a dala tak možnosť obyčajným ľuďom sa vyjadrovať verejne a zrejme tieto vyjadrenia neboli príliš pozitívne.

Návrhy zákonov na cenzúru internetu sa objavujú ale aj v demokratických krajinách ako Francúzsko a Austrália³³, tam ale pri predkladaní týchto zákonov treba ísť na to „okľukou“ a tak sú tam zákony predkladané v podobe „boja proti detskej pornografii, pedofilom...“ a podobne. Najviac znepokojivý je fakt v akej podobe majú byť tieto zákony aplikované – v podobe „black listu“ (čiernej listiny), ktorá bude obsahovať zoznam zakázaných stránok, ktoré musia internetoví provideri (ISP) blokovat'. To by nebolo nič prekvapujúce, keby ale black listy neboli pre bežných občanov tajné. Vo všetkých štátoch kde sa takéto black listy niekedy používali sa zistilo, že okrem stránok s detským pornom a podobným obsahom obsahovali aj stránky, ktoré zrovna nevyhovovali súčasnej vláde daného štátu, takže išlo aj o politickú cenzúru, len pod záštitou vyššieho cieľa a boja proti detskej pornografii. O skutočnosti, že každý počítačovo zdatný pedofil sa aj tak vie na stránky s detským pornom dostať napríklad cez proxy server, sa asi netreba ani zmieňovať. Proti týmto zákonom sa postavili ako aj ISP, pre ktorých zavedenie takýchto filtrov bude znamenať vysoké náklady, ktoré im nikto nepreplatí a takisto sa proti takýmto filtrom postavil aj Google, ktorý vyhlásil: „internetové filtre v západných demokratických krajinách sú niečo neakceptovateľné“.³³

V poslednej časti tejto kapitoly treba spomenúť, že o obmedzovaní slobodného internetu sa začína uvažovať aj na Slovensku, navrhované zákony o uchovávaní všetkých príspevkoch v diskusiách za posledný rok a o zákaze internetových anonymizérov (oba z dielne SNS) však zatiaľ narážajú na nízku informačnú vzdelanosť ich predkladateľov, ktorí vo svojich nejasných formuláciách nevysvetlili či povinnosť ukladať diskusné príspevky budú mať majitelia fór, webhostingoví poskytovatelia či snád' samotní ISP.

³²KRCHŇÁK, T. Gmail si v Iráne neužijete, je zakázan vládou.

³³JASON, M. France, Australia to Adopt China-Like Web Filters.

Pri anonymizéroch zas nemysleli na fakt, že „anonymizéri“ (napríklad VPN) nie sú primárne určené na utajovanie totožnosti diskutujúceho ale na šifrovanú sieťovú komunikáciu napríklad medzi adminom a serverom. Zakázať tieto služby by znamenalo zakázať v podstate celý internet na Slovensku.

3.5 Google vs Apple

Vzťahy týchto dvoch firiem boli dlhú dobu veľmi priateľské až do chvíle, než sa ich produkty začali prekrývať a konkurovať si. Výkonný riaditeľ Google – Eric Schmidt v lete 2009 opustil post člena dozornej rady Apple, ktorú až dovtedy zastával.³⁴ Dôvod jeho rezignácie bol zrejme ten, že Google sa začal angažovať jednak v segmente mobilných telefónov so svojim Androidom (telefóny s operačným systémom Google Android vyrába pod značkou Googlu spoločnosť HTC), ktoré priamo konkurujú iPhone od Apple a ďalší dôvod je ten, že Google oznámil aj vývoj vlastného operačného systému Chrome OS, ktorý bude určite konkurovať systému Mac OS X a samozrejme aj Windowsu. Ešte ďalší segment v ktorom si konkurujú sú internetové prehliadače, ale ani Safari od Applu ani Chrome od Googlu nemajú na trhu veľký podiel a väčšiu konkurenciu než vzájomnú majú od Microsoftieho Internet Exploreru a Firefoxu od Mozilly.

Ďalší stret záujmov prišiel v januári roka 2010, keď Apple kúpil firmu Quattro Wireless, ktorá sa špecializuje na predaj mobilnej reklamy, za 275 miliónov dolárov.³⁵ Apple týmto uštedril ranu spoločnosti Google, ktorý nedávno predtým kúpil firmu AdMob, ktorá sa tiež zaoberá mobilnou reklamou, za 750 miliónov dolárov.³⁵ Mobilná reklama je relatívne nový a prudko expandujúci trh s novými možnosťami zacielenia reklám napríklad pomocou zabudovaného GPS prijímača v mobile. Google vyhlásil, že ceny, ktoré platia firmy za reklamy na mobilných telefónoch čoskoro predčia tie počítačové.³⁶

Apple má v tomto segmente výhodu v tom, že jeho telefón iPhone je veľmi obľúbený a teda rozšírený a že nebude ťažké túto reklamu dostať medzi ľudí. Google bude svoj systém musieť čo najskôr dostať do svojich telefónov s Androidom.

Úplný rozpad priateľských stavov medzi týmito firmami prišiel vo februári, keď výkonný riaditeľ Applu Steve Jobs vyslovil niekoľko veľmi pozitívnych skutočností na adresu Googlu. Povedal, že Google jeho spoločnosť zradil, pretože vstúpil na trh mobilných telefónov, kým Apple na trh vyhladávačov nevstúpil.³⁷ Na otázku či sa nebojí, že ich Google s Androidom porazí odpovedal, že Apple mu to nedovolí a že prinesie pre iPhone nové aktualizácie, s ktorými Google nebude môcť držať krok.³⁸ A ako poslednú vec Jobs dodal, že: „celá tá Don't be Evil mantra je nezmysel“ a že firma Google sa tým vôbec neriadi.³⁸

³⁴SEDLÁK, J. Střet zájmů: Šéf Googlu Eric Schmidt končí v dozorčí radě Apple.

³⁵SEDLÁK, J. Apple a Google jsou každým dnem větší konkurenti.

³⁶STANČÍK, M. Google: příjmy z mobilní reklamy dramaticky rostou.

³⁷MARIANČIK, T. Steve Jobs: „Google zradil Apple“.

³⁸SEDLÁK, J. V Adobe jsou líní a motto Googlu je nesmysl, tvrdí Steve Jobs.

Apple si navyiac nárokuje technológiu multitouch a vyhlásil, že ak sa táto technológia objaví v zariadeniach s Androidom, tak Google zažaluje.³⁷ To aj spravil, ale nezažaloval priamo spoločnosť Google, ale spoločnosť HTC, ktorá pre neho dané telefóny vyrába.³⁹ A ako pomstu za „zradu“ začalo Apple rokovania s Microsoftom o umiestnení vyhľadávača Bing na iPhone³⁹ (kde bol doteraz implicitný Google) a iPad, ktorý síce ešte nie je na trhu, ale jeho vyhliadky na úspech sú vysoké ako u skoro každého Apple produktu. Tento samotný krok ukazuje ako veľmi sú vzťahy medzi Googlom a Apple napäté, keď je spoločnosť Apple ochotná spolupracovať so svojim najväčším konkurentom Microsoftom. A pre Google je to tvrdá rana, pretože počet vyhľadávaní pomocou mobilných telefónov za posledné dva roky vzrástol až päťnásobne.³⁹

3.6 Boj o Yahoo!

Spoločnosť Yahoo! bola po neuspokojivých finančných výsledkoch nútená zaujímať sa o hľadanie nového obchodného partnera. Rokovania s Yahoo! o prepojení s divíziou AOL začal riešiť aj mediálny gigant Time Warner, rovnako tak mediálna spoločnosť News Corp. na čele s Rupertom Murdochom. Obe spoločnosti sa ale stiahli do úzadia, keď sa o kúpu začal zaujímať Microsoft. Rupert Murdoch vtedy na konferencii Bear Stearns vyhlásil: „*Nepôjdeme do boja s Microsoftom, ktorý má oveľa viac peňazí než my.*“⁴⁰ Microsoft vtedy ponúkol za odkúpenie spoločnosti Yahoo! rekordných 41,4 miliardy dolárov (podľa iných zdrojov až 47,5 miliardy), čo prevyšovalo reálnu cenu spoločnosti, tej sa to ale napriek tomu zdalo málo.⁴¹

Microsoft teda od dohody ustúpil a na scénu sa začal dostávať ďalší veľký hráč – Google. Ten spoločne s Yahoo! uzavrel partnerstvo o výmene reklamy a Yahoo! vo svojich výsledkoch vyhľadávania zobrazovalo reklamu Google AdSense.⁴¹ Táto spolupráca sa nepáčila ako Európskej únii, tak americkému ministerstvu spravodlivosti, ktoré k zákroku inicioval demokratický senátor Herb Kohl. Ten poslal ministerstvu list, v ktorom okrem iného uvádza:

*„Pokiaľ bude zmluva medzi spoločnosťami uzavretá, Yahoo! stratí možnosť konkurovať Google, pretože príjmy Yahoo! budú vďaka Google značne stúpať. Google môže na Yahoo! začať vyvíjať nátlak, keďže značná časť financií bude pochádzať práve z Google a tak sa firma Yahoo! stane na Google finančne závislá. V liste sa ďalej píše: Zadávateľia reklamy (inzerenti) už nepôjdu za Yahoo!, ale priamo za Google. Pokiaľ totiž budú inzerovať pomocou Google, reklama sa zobrazí na oboch stránkach.“*⁴¹

Na druhej strane treba uznať, že protiargumentácia Google znela celkom rozumne:

³⁹ STANČÍK, M. Google: příjmy z mobilní reklamy dramaticky rostou.

⁴⁰ STANČÍK, M. News Corp. se s Microsoftem nebude přetahovat o Yahoo.

⁴¹ KUSENDA, T. Má Google záľusk na Yahoo?.

„Spoločnosť Yahoo! vyhlásila, že všetky financie, ktoré získa vd'aka našej dohody o reklamách, opäť investuje do služieb pre užívateľov a do konkurencieschopnosti proti svojim rivalom, firmám Google a Microsoft. Dohoda nijako neovplyvní výsledky vyhl'adávača Yahoo!, pretože si firma bude svoj vyhl'adávač spravovať aj naďalej sama.“ Google ešte dodáva: „Dohoda nie je exkluzívna, takže Yahoo! môže podobnú, respektíve totožnú dohodu uzavrieť s kýmkoľvek bude chcieť.“⁴¹

V novembri 2008 ale David Drummond na svojom Google blogu vyhlásil, že Google s Yahoo! spolupracovať nebude, kvôli kritike antimonopolného úradu a niektorých zadávateľov reklamy.⁴² Americké ministerstvo spravodlivosti totiž oznámilo, že plánuje podať proti Googlu žalobu a zamedziť tak tomuto spojenectvu.⁴² Akcie Googlu reagovali na zrušenie spojenectva poklesom o viac než 2 %, akcie Yahoo! naopak stúpili o 4,34 %.⁴² Drummond ako komentár napísal, že Google mrzí, že zo spojenectva nič nebude, ale že Google nechce ísť proti úradom ani proti zadávateľom reklamy, naopak Yahoo! vyhlásilo, že je sklamané, že Google sa radšej stiahol, než aby obhájił svoje rozhodnutie pred súdom.

Správy o ďalšej dohode Yahoo! a konkurencie sa začali objavovať v lete roka 2009 a opäť sa týkali spojenectva Yahoo! a Microsoftu. Zo strany Yahoo! bol novej dohode s Microsoftom naklonený Carl Icahn, ktorý má v Yahoo! 5% podiel a zároveň je v predstavenstve Yahoo!. Icahn bol naklonený aj pôvodnej dohode odpredaja celej spoločnosti za viac ako 40 miliárd dolárov.⁴³ Nová dohoda už nebola o odkúpení celého Yahoo!, ale o tom, že Microsoft zaplatí niekoľko miliárd dolárov a do vyhl'adávača Yahoo! bude umiestňovať svoju reklamu, z ktorej bude ešte späťne spoločnosti Yahoo! odvádzať provízie a že si teda tržby z reklám budú deliť.⁴³ A hovorilo sa takisto o tom, že Yahoo! možno nasadí vyhl'adávací algoritmus Microsoftu – Bing miesto svojho pôvodného a tým by Bing percentuálne výrazne posilnil na trhu.⁴⁴ Čakalo sa ale aj či proti tomuto spojenectvu nebudú namietať niektoré antimonopolné úrady. Dohoda bola na konci júla potvrdená, akcie Yahoo! reagovali 7% prepadom, akcie Microsoftu šli naopak hore.⁴⁵

Ročný príjem Yahoo! by sa mal zvýšiť o pol miliardy dolárov a na nákladoch by spoločnosť Yahoo! mala ušetriť 200 miliónov dolárov ročne, vyhlásili obe spoločnosti v deň uzavretia dohody.⁴⁵ Informácie z kuloárov boli potvrdené, Yahoo! bude skutočne používať algoritmus Bing od Microsoftu, Yahoo! bude takisto zodpovedné za predaj online reklamy pre obe spoločnosti.⁴⁵ O bežnú reklamu by sa ale obe spoločnosti mali starať zvlášť. Neupresnený zdroj pre BBC povedal, že Yahoo! môže z dohody odstúpiť, ale iba v prípade že nedosiahne určité príjmy a podiely na trhu.⁴⁶ Špecifiká dohody zneli, že Microsoft zaplatí spoločnosti Yahoo! v prvých troch rokoch 50 miliónov ročne na nepredvídané náklady spo-

⁴² STANČÍK, M. Google nebude spolupracovať s Yahoo.

⁴³ STANČÍK, M. Dohoda medzi MS a Yahoo?.

⁴⁴ STANČÍK, M. Dohodne se MS a Yahoo?.

⁴⁵ STANČÍK, M. Dohoda MS a Yahoo potvrzena.

⁴⁶ BBC. Yahoo 'escape clauses' for deal.

jené so spoluprácou.⁴⁷ Yahoo! si môže nechať 88 % čistých príjmov z reklamy, ktorá bude na ich webe umiestnená po dobu 5 rokov a 83–93 % d'alších 5 rokov.⁴⁷ Takisto je len na Yahoo! aký počet reklám od Microsoftu zverejní. Microsoft si od Yahoo! mal takisto prenajať asi 400 zamestnancov.⁴⁷ Yahoo! ale tiež vydalo prehlásenie, že bude s Microsoftom súperiť o užívateľov aj keď sú spojenci.⁴⁸ Steve Ballmer vyhlásil, že rád by spojenectvo preniesol aj do Európy, ale treba si počkať, či dohodu schváli Európska komisia a vláda USA.⁴⁹ Potom by mohli začať expandovať do jednotlivých krajín a tam by museli čakať na rozhodnutia jednotlivých vlád. Server news.cnet.com 4. decembra 2009 oznámil, že Yahoo! sa s Microsoft definitívne dohodol na spolupráci a podpísali zmluvu. Za Microsoft ju podpísal Steve Ballmer, za Yahoo! Carol Bartzová.⁵⁰

Ako zahraniční pozorovatelia správne predpovedali, Európska únia aj USA dohodu schválili. Dôvodom je, že obe spoločnosti spolu majú v celosvetovom meradle niečo vyše 7 %, čo je proti Googlu a jeho viac ako 90 % obrovský rozdiel.⁵¹

⁴⁷ STANČÍK, M. Odstoupí Yahoo od dohody s MS?.

⁴⁸ STANČÍK, M. Yahoo bude s MS soupeřit.

⁴⁹ STANČÍK, M. Spolupráce Microsoftu a Yahoo i mimo USA.

⁵⁰ KRAZIT, T. Yahoo, Microsoft finalize search deal.

⁵¹ STANČÍK, M. Může Microsoft porazit Google?.

Kapitola 4

Google ako internetový monopol

Podľa počtu a rozsahu služieb ktoré Google ponúka a podľa akvizícií ktoré spravil musí byť väčšine ľudí zrejmé o akú obrovskú spoločnosť sa jedná a aký obrovský je rozsah ich informácií. Táto kapitola bude mať za cieľ poukázať na konkrétne riziká, ktoré plynú z faktu, že jedna spoločnosť má takýto monopol na informácie.

4.1 Čo Google vie a ako je vnímaný?

Z predchádzajúcich kapitol vyplýva, že informácie, ktorými Google disponuje sú obrovské. Randal Stross, ktorý píše stĺpčeky pre New York Times a zároveň má ako jeden z mála prístup do Googleplexu o tom hovorí:

„Google tiež začal zbierať osobné informácie svojich používateľov. Ak chcete, Google vám uloží fotky, videa, emaily, kalendár, textové dokumenty, tabuľky, prezentácie, záložky na obľúbené stránky, diskusné skupiny, osobný blog, chaty s rýchlym zasielaním správ, správy zo sociálnych sietí a akciové portfólio. Neexistuje príliš osobná kategória, ktorú by sa nehodila pre plánovanie v Google, ide sem zaradiť napríklad aj lekárska dokumentácia, pre ktorú bola v máji 2008 spustená služba Google Health. A dosah Googlu sa rozširuje až do vášho domova – software Googlu si môže opatrit' indexom aj súbory, ktoré máte na svojom počítači, ak mu k tomu dáte povolenie“¹

Je málo užívateľov, ktorí by vnímali produkty Googlu a ich dosahy až takto komplexne, ale väčšina užívateľov internetu si uvedomuje, že Google toho o nich vie skutočne veľa. Napriek tomu je zaujímavé, že Google je vnímaný verejnosťou pomerne kladne, čo je na tak veľkú spoločnosť nezvyklé. Treba vziať do úvahy ale fakt, že *„Google podobne ako napríklad Apple má veľa kvalitný marketing a vie sa teda presadiť na trhu s produktami často nižšej kvality ako konkurencia. Google propaganda ale nie je na prvý pohľad tak dobre viditeľná ako tá od Apple. Príkladom môže byť internetový prehliadač Mozilla Firefox. To že je šírený zdarma, neznamená, že je zdarma aj vyvíjaný. Predstava programátorov, ktorí*

¹STROSS, R. Planeta Google, s. 13.

vo svojom voľnom čase zdarma vyvíjajú software, ktorý úspešne konkuruje Microsoftu je síce pekná, ale v skutočnosti len za to, že Google je vo Firefoxe predvoleným vyhľadávačom si Mozilla zarobila do marca 2006 až 72 miliónov dolárov.² Defaultne nastavené Google hľadanie je v Opere, Safari a pochopiteľne aj v prehliadači priamo od Googlu – v Chrome. Jediný známy prehliadač, ktorý má defaultne nastavené iné ako Google hľadanie je pochopiteľne prehliadač od Microsoftu – Internet Explorer so svojim vlastným Live search. Ten bol z tohoto dôvodu aj Googlom napadnutý, že zmeniť defaultne nastavenie hľadania v Internet Exploreri je príliš zložité (robí sa trochu inak ako pri iných prehliadačoch). V tomto spore ale protimonopolný úrad priklepol víťazstvo Microsoftu.³ Niektorí považujú tieto praktiky Googlu dokonca za podprahovú reklamu.⁴

Pozitívne vnímanie je spôsobené aj sympatiami nad používaním neproprietárnych / otvorených technológií a na fakte, že:

„... jeho vedúci pracovníci nepoužívajú militaristický jazyk, ktorý je v podnikaní bežný, nehovoria jazykom surových ambícií, dobývania a ovládania. Naopak, hovoria strohým jazykom vedy a techniky a vznešeným jazykom verejne prospešných služieb.“⁵

Toto kladne vnímané verejné vystupovanie spoločne s mottom spoločnosti „Don't be Evil“ (nebuďte zlí) pomáha potlačiť názor niektorých kritikov, ktorí o ňom hovoria ako o „veľkom bratovi“. Rovnako aj Google sa ale ako obrovská spoločnosť určitej kritike nevyhol. Ľudia, ktorí sa elektronickými médiami zaoberajú už neraz varovali pred prílišnou dominanciou Googlu a príliš veľkému množstvu údajov ktoré má k dispozícii. Citát z dizertačnej práce Branislava Ondrášika, ktorý sa problematike médií už dlhodobo venuje:

„Rastúca sila Google a aký bude jej budúci dopad na spravodajstvo vo všeobecnosti viedol v roku 2005 Matta Thompsona a Robina Slovana k vytvoreniu krátkeho filmu. Ten chce prognózovať akoby mohol vyzerat' pre spoločnosť najhorší vývoj Google Ako by sa Google mohol spojiť s Amazonom. Všetky spravodajské vyhľadávacie, blogovacie a nákupné servery by vytvorili v roku 2014 jednu supranárodnú megaspooločnosť EPIC, ktorá zničí správy v podobe ako ich poznáme. Tento proces nazvali googlifikáciou.“⁶

Autor v inej časti práce rozoberá dominanciu Googlu medzi vyhľadávačmi a upozorňuje na možné dôsledky ktoré rôzne médiá prezentovali:

„V auguste 2006 kontroloval Google polovicu trhu vyhľadávačov (ekonomika 2006). Prognóza bola, že Google sa stane prvou spoločnosťou v histórii, ktorá získa štvrtinu všetkých inzertných príjmov do amerického internetu a tržby Google sa zvýšili za jeden rok o 65 % (Charny, 2006).“⁶

Jeho práca obsahuje aj množstvo porovnávacích tabuliek a príkladových štúdií. Špeciálne zaujímavá bola tabuľka 5.1 – Najvýznamnejšie rodičovské spoločnosti na internete – pre-

²NEHASIL, J. Firefox vydělal milióny dolarů na Google.

³VALAŠEK, F. Google neuspel proti Microsoftu.

⁴MIKO, D. Google – Don't be Evil, s. 4.

⁵STROSS, R. Planeta Google, s. 8.

⁶ONDRÁŠIK, B. Globalizácia, regulácia a koncentrácia mediálneho vlastníctva, s. 127.

braná z Nielsen NetRatings. Google sa tu umiestnil na štvrtom mieste, prvé miesto patrilo Microsoftu.⁷ Prvá pozícia Microsoftu je ale sporná z nasledujúcich dôvodov:

1. Automatické aktualizácie Windows sa tiež počítajú do štatistík prístupu na doménu Microsoft.
2. Internet Explorer má ako domovskú stránku pochopiteľne stránku Microsoftu – technicky menej zdatní užívatelia Windowsu si ju nemusia vedieť zmeniť.
3. Windows nápoveda tiež smeruje na stránky Microsoftu.

Na prílišnú dominanciu Googlu ale upozorňujú nielen profesionálni mediálni teoretici, jeho silu vnímajú aj amatérski internetoví publicisti – blogeri. Pre porovnanie s prácou a názorom mediálneho odborníka je vhodné uviesť aj názor jedného z najznámejších českých internetových publicistov – Radka Hulána. Ten vo svojom článku *Kdo je tu vlastne ten hodný?*⁸ porovnáva marketing, produkty a správanie firiem Microsoft a Google a navyše aj upozorňuje na nebezpečenstvo Google monopolu. Článok má väčší rozsah a autor uvádza argumenty spomenuté aj v tejto práci, takže nie je nutné ho sem dávať celý. Dôležité je, že výsledok pre spoločnosť Google príliš optimisticky nedopadol. Na druhú stranu je nutné podotknúť, že autor je svojim kladným postojom k Microsoftu všeobecne známy.

4.2 Prečo obavy z dominancie Googlu vzrastajú

Ľudia, ktorí si predstavujú Google len ako vyhľadávač, prípadne poznajú ešte pár pridružených služieb nechápu vzrastajúcu obavu z jeho dominancie. Google ale v poslednej dobe prišiel s niektorými nápadmi, ktoré musia znepokojit' každého, kto si ich dá do súvisu. Každá spoločnosť sa dá do istej miery regulovať, ak bude závislá na subdodávateľoch a bude podliehať zákonom aspoň nejakej krajiny. Zdá sa ale, že Google si pomaly hľadá cestičky ako z tohto vycúvať.

4.2.1 Google na vode

V roku 2008 prišiel Google s nápadom, ktorý si ihneď dal aj patentovať: „Rozhodol sa, že v budúcnosti svoje servery umiestni na vodu, konkrétne 11 kilometrov od pobrežia USA na nejakú obrovskú loď”.^{9, 10} Ako dôvody Google uviedol ušetrené peniaze za daň z nehnuteľností, menšie ceny za energiu, ktorú by si mal vyrábať z vlastných zdrojov a samozrejme, voda by slúžila aj na chladenie serverovni – pri množstve serverov ktoré Google vlastní musia byť náklady na ich chladenie astronomické. Znepokojíva je ale situácia okolo legislatívy.

⁷ONDRAŠÍK, B. Globalizácia, regulácia a koncentrácia mediálneho vlastníctva, s. 124.

⁸HULÁN, R. Kdo je tu vlastne ten „hodný“?.

⁹FIALA, L. Google postaví námořní flotilu.

¹⁰KLEMAN, M. Servery Googlu budou na vodě.

*Jediné čo bude Google spájať s pevninou budú káble zaistujúce pripojenie k internetu. Čo ak sa Google rozhodne káble predĺžiť a zabľúdi so svojou flotilou do medzinárodných vôd? Pod koho zákony bude spadať? Bude mať vôbec ešte niekto moc ho kontrolovať?*¹¹

4.2.2 Google a jeho vlastné DNS servery

Od roku 2008, kedy bola publikovaná vyššie citovaná seminárna práca Google prišiel s ďalšími novými nápadmi, ktoré vzbudzujú obavu. Prvý z nich bol, že Google sa rozhodol zrýchliť internet vlastnými DNS serverami.¹² Google tvrdí, že ich používanie zrýchli surfovanie na internete, zvýši presnosť dohľadania názvov a poskytnú používateľom lepšiu ochranu. Lepšiu rýchlosť chce dosiahnuť pomocou toho, že Google kvôli indexovaniu stránok denne navštívi obrovské množstvo webov a DNS informácie má v pamäti. Lepšiu presnosť zas vďaka tomu, že denne kontaktuje obrovské množstvo name serverov a teda môže získať informácie o nových doménach rýchlejšie ako DNS servery internetových providerov. A do tretice vyššiu bezpečnosť zas chce spoločnosť dosiahnuť tým, že svoje DNS servery zabezpečila novými technológiami, ktoré majú zamedziť bežne známym útokom na DNS servery. Google tiež uvádza že chce pomôcť pretlačeným DNS serverom jednotlivých ISP od množstva požiadaviek na ich vlastné DNS servery.

Bezpečnostné obavy z tohto nového nápadu Googlu sa týkajú toho k akým ďalším informáciám sa môže Google dostať. O používateľoch môže vedieť aký software používa akonáhle sa tento software aktualizuje cez internet a samozrejme môže vidieť, na akú internetovú adresu ten ktorý užívateľ chodí. Na druhej strane treba podotknúť, že riziká, že Google bude vedieť na akú adresu ktorý užívateľ chodí sú rovnaké aj pre ľudí čo Google používajú ako vyhľadávač a človek čo predtým z bezpečnostných dôvodov nepoužíval Google ako vyhľadávač si len ťažko nastaví ako predvolený DNS server ten od Googlu. Google tvrdí, že úplne IP adresy na ktoré pristupuje užívateľ sú zmazané do 24 až 48 hodín a že neuchováva žiadne informácie, ktoré by slúžili na identifikovanie surfujúceho.¹² Všeobecné informácie vrátane lokality používateľa uchováva len dva týždne a potom si už necháva iba náhodnú vzorku a ostatné zmaže.

4.2.3 Google ako nový ISP

Vo februári 2010 sa začali šíriť správy o tom, že Google sa rozhodol pustiť do nového podnikania – do poskytovania pripojenia k internetu. A začal vo veľkom štýle, hneď zo začiatku sľubuje rýchlosť až 1 Gbit/s.¹³ Pre porovnanie najrýchlejšie optické pripojenia vo veľkých európskych mestách majú väčšinou do 100 Mbit/s, čo sa týka dedín, je internet samozrejme pomalší a čo je najparadoxnejšie, tak v USA je domáci internet ešte pomalší

¹¹MIKO, D. Google – Don't be Evil, s. 6.

¹²HANKER, F. Google zrýchli surfovanie. Vlastnými DNS servermi.

¹³MITREGA, M. Google nabídnú 100x rýchlejší internet.

(zdroj: speedtest.net). Google vyhlásil, že začne ako poskytovateľ pre 50 000 až 500 000 ľudí.¹³ Hlavným rozdielom oproti ostatným bude teda veľká rýchlosť pripojenia. Google chce na užívateľoch ďalej testovať ponuku služieb náročných na prenosovú rýchlosť. Spolu s tým chce aj hľadať najlacnejší spôsob zavedenia optického pripojenia až do domu (optické káble keďže sa nimi šíria dáta pomocou svetla sú citlivé na ohýbanie a takisto spoje sú veľmi drahé). Jediné čo je isté, že experiment bude prebiehať na území USA a Google prisľúbil, že cena pripojenia bude obdobná ako u pomalších konkurenčných služieb.¹⁴ Odborníci si teda nemyslia, že by Google plánoval návratnosť financií, venovaných budovaniu tohto veľmi drahého projektu, ale skôr mu ide o to, aby získal nové skúsenosti pri budovaní takejto siete.

Toto vyvolalo obrovský rozruch a len do konca marca 2010 bolo prihlásených viac ako 1100 rôznych organizácií a viac ako 194 000 jednotlivcov.¹⁴ Tí sa začali predháňať v kuriózných nápadoch ako dokázať, že práve oni sú vhodnými kandidátmi pre nové pripojenie. Hlavné mesto Kansasu – Topeka – sa napríklad na istý čas neoficiálne premenovalo na Google,¹⁵ starosta mesta Sarasota si zas kvôli Googlu zaplával so žralokmi.¹⁶ O „vítazovi“ by mal Google rozhodnúť do konca roka 2010.

Čo sa týka bezpečnostného rizika, tak je rovnaké ako u hocikakého iného ISP – ak užívateľ nepoužíva nejaké šifrované kanály (VPN, Tor...) na pripojenie k internetu, tak kompletnú jeho komunikáciu si môže ISP prečítať. Ak by išlo skutočne len o 50 000 až 500 000 ľudí a tam by Google skončil, tak bezpečnostné riziko nijako výrazne nevzrastá. Ale ak by Google zistil, že jeho internetové pripojenie je rentabilné a dokázal by ho budovať všade vo svete a nakoniec by sa vo svete ISP stal takým fenoménom akým je vo svete internetového vyhl'adávanía, tak by sa stal v podstate jediným monopolom a dá sa povedať, že by mu patril celý internet.

4.2.4 Google nezávislý od dodávok energie

S poslednou novinkou prišiel Google na konci februára, podľa serveru engadget.com chce mať Google na starosti aj výrobu a distribúciu elektrickej energie.¹⁷ Spoločnosť ako dôvod uvádza, že sa chce zbaviť závislosti na tretích stranách a napájať svoje centrá vlastnou energiou a mať vlastné pripojenie k internetu a stať sa teda úplne sebestačným. Úrady proti tomuto jeho kroku nenamietali a krok Googlu schválili. Google chce energiu vyrábať za pomoci solárnych článkov.

Riziko plynúce z tohoto kroku Googlu je, že je opäť menšia možnosť ho regulovať. Otázka či je to dobré alebo zlé záleží len od toho u koho je väčšia šanca, že by Google mohol chcieť zneužiť. Majitelia elektrární, ktorí by na neho mohli tlačiť alebo od samotného Googlu, ktorého takto už nikto nebude môcť obmedziť?

¹⁴STEIGAUFG, P. Google prichádza s vlastnou optickou sieťou. Spustenie je v nedohľadne.

¹⁵SUTTER, D. J. Topeka 'renames' itself 'Google, Kansas'.

¹⁶POLLICK, M. Diving for Google.

¹⁷MURPH, D. Google gains clearance to buy and sell energy, continue taking over the world.

4.3 Google monopol

Len za posledný rok bol Google trikrát nezávisle na sebe označený za monopol úradmi či významnými spoločnosťami.

Prvý krát si na Google posvietila šéfka amerického protimonopolného úradu Christine Varneyová, ktorá bola vymenovaná prezidentom Barackom Obamom. Tá povedala, že sa v omnoho väčšej miere plánuje zamerať na internetového giganta Google.¹⁸ Vyhlásila, že súčasná pozícia Googlu na internete je rovnaká ako Microsoftu v oblasti softwaru. Ďalej hovorí, že ak sa začne vo väčšej miere používať práca s počítačom vo forme Cloud Computingu, ktorý Google presadzuje, tak sa môže kľudne stať, že Google bude až nezdravo ovládať tento segment trhu.

Google proti tomuto ale uviedol argument, že v oblasti internetu je veľmi ľahké si vybrať iného poskytovateľa služieb a neviazať sa iba na jedného.¹⁸ Navyše Google tvrdí, že Cloud Computing sa zatiaľ neteší príliš veľkému záujmu verejnosti a že ak sa to zmení, tak konkurencia v tejto oblasti iste porastie a užívatelia získajú väčšiu možnosť výberu.

Christine Varneyová ale nevidí problém iba v diskutabilnom Cloud Computingu ale najväčší problém vidí v *Google AdSense*. Google totiž medzi rokmi 2007 až 2008 odkúpil konkurenčnú službu *Double Click*, ktorá bola jeho najväčším konkurentom, za 3,1 miliardy dolárov.¹⁹ Vtedy sa mu podarilo presvedčiť antimonopolné úrady, že síce touto svojou akvizíciou získa prevahu na trhu, ale nebude v tomto druhu podnikania obmedzovať konkurenciu. Tento reklamný systém spolu s *Google AdSense* dáva v súčasnosti Googlu až 57 % svetového trhu s internetovou reklamou.¹⁹ Jeho najväčším konkurentom na tomto trhu je Yahoo! a to nemá ani celých 10 %, Microsoft so svojimi 3,8 % je až na šiestej pozícii.

Druhý krát bol Google označený za monopol v januári 2010, keď sa opäť žena – nemecká ministerka spravodlivosti Sabine Leutheusser-Schnarrenbergerová pre magazín *Der Spiegel* vyjadrila, že Google sa stáva rovnakým monopolom akým je Microsoft a že pokiaľ sa nestane Google transparentnejším a užívatelia si nebudú môcť byť istí, čo sa deje s ich dátami, tak sa na Google zameria nemecká vláda.²⁰ Takisto tvrdí, že Google pomocou aplikácií akou je *Google Earth* alebo *Google Books* zhromažďuje príliš veľa informácií o občanoch.

Posledný kto označil Google za monopol nebol žiadny antimonopolný úrad, ale samotný Microsoft. Na začiatku marca 2010 viceprezident Microsoftu Dave Heiner sa na oficiálnom blogu spoločnosti vyjadril, že Microsoft nepovažuje praktiky Googlu za správne a že posunú svoj názor ďalej antimonopolným úradom.²¹ Microsoft si týmto svojim prehlásením verejnosť na svoju stranu nezískal, pretože ako sa dalo čakať, označili toto tvrdenie Microsoftu za pokrytecké, keďže monopol označil iný monopol za monopol... Podľa Heinera je zlé to, že Google ovláda drvivú väčšinu vyhľadávania. Algoritmus všetkých vyhľadávacích ro-

¹⁸SEDLÁK, J. Google monopolem na internete, tvrdí Obamova vláda.

¹⁹SEDLÁK, J. Google vládne internetové reklamě, Microsoft zaostáva.

²⁰REUTERS. Google becoming “giant monopoly” – German minister.

²¹HEINER, D. Competition Authorities and Search.

botov je vytvorený tak, aby sa učil od užívateľov. Čím viac požiadaviek spracuje, tým viac sa učí a tým relevantnejšie výsledky poskytuje. Heiner tvrdí, že Google má tieto výsledky lepšie, pretože ho používa mnohonásobne viac ľudí a teda indexovací robot môže spracovávať viac požiadaviek. Bing by ževraj dokázal to isté, keby ho používalo viac ľudí. Heiner aj písal o nekalých a agresívnych praktikách Googlu, ktoré používa pri svojom obchodovaní, ale nenapísal nič konkrétne, iba sa odvolal na nejaké malé aj veľké spoločnosti, od ktorých zástupcov to počul. Nezabudol poukázať na relatívne nové kauzy, kde servery, ktoré patria Microsoftu, obvinili spoločnosť Google, že filtruje výsledky hľadania v cenách tak, aby sa ich odkazy neobjavovali na lukratívnych pozíciách. Google sa bráni tým, že všetky servery indexuje rovnaký mechanizmus a ak chce byť nejaký server prvý, mal by optimalizovať kód svojich stránok. Heider ale nakoniec sám priznáva, že Microsoft je až ten posledný, ktorý by mohol niekomu vyčítať vysoký tržný podiel na základe obchodného úspechu. Jediné čo mu vadí, že Google je tak obrovský, že každého v podstate núti pristúpiť na jeho hru a proti takejto spoločnosti sa nedajú diktovať podmienky, iba ich prijať.

Googlu sa samozrejme označenie monopolu nepáči, nie je to dobrá obchodná vizitka. Možno aj preto sa Sergey Brin a Larry Page na začiatku roka 2010 rozhodli, že predajú časť svojich akcií. Dvtedy mali spolu 59 %, po predaji klesli na 48 % (cena podielov mala byť asi 5,5 miliardy dolárov), takže verejnosť ukladnili, že už za celý internet nie sú zodpovední iba oni dvaja.²² Ale verejnosť zabúda na to, že ešte ďalších asi 10 % má výkonný riaditeľ Googlu – Erich Schmidt a teda Brin, Page a Schmidt vlastnia stále spolu približne 58 % akcií a teda rozhodujú o celom Googli sami. Celá transakcia s predajom akcií teda mala skôr symbolický význam.

²²ČTK. Zakladatelia Googlu plánujú prodej části akcií.

Kapitola 5

Záver a vlastný názor

Moc Googlu je obrovská a **teoretické dôsledky** zneužitia sú nepredstaviteľné. Človek nemusí mať ani konto na Googli a môže pristupovať k vyhľadávaču cez proxy server a Google má nad ním stále moc. Ak by Google rozhodol podporovať nejakú politickú stranu lepším pagerankom a prvou pozíciou vo vyhľadávani a inú politickú stranu by dal až na napríklad 10. stranu vyhľadávacích výsledkov, prípadne nedal vôbec, získal by všetkých voličov, ktorí sa spoliehajú na internet ako jediný informačný zdroj. Bežný neparanoidný človek je zraniteľný ešte viac, pretože používa aj ďalšie služby Googlu. Je známe že na základe obsahu správy v Gmaile, tento zobrazuje po bokoch relevantné reklamy k textu emailu. Toto spôsobilo dosť veľký rozruch, ale ľudia sa upokojili, keď Google vyhlásil, že reklamy sa zobrazujú na základe automatického robota, ktorí ich korešpondenciu iba vyhodnocuje na základe kľúčových slov a neuchováva obsahy správ.

Ale teoretická možnosť tajného prepojenia služieb, že užívateľ Gmailu napíše niekomu správu o tom že potrebuje nový televízor a na druhý deň mu Google „náhodou“ predhodí aj výsledok na obchod predávajúci televízory existuje.

„Ďalším negatívom je, že všetky internetové projekty sú od neho priamo závislé. Poznáme veľa príkladov z minulosti, kde sa prosperujúci internetový e-shop zrazu z neznámych príčin presunul z prvej strany Googlu až na tú druhú. Firmy skrachovali. Či to bola náhoda alebo zámer Googlu je ťažké posúdiť, ale je známe, že všetky súdne spory vedené proti Googlu z podobných dôvodov Google vyhral. Veľké servery sa o dominancii Googlu písať boja – aj oni sú závislé od jeho Pageranku a boja sa, že ak by ich Google odsunul, že po nich ,ani pes neštekne‘. Mnoho ľudí v dnešnej dobe ani netuká celé URL – nevedia, či doména je štátna .sk alebo generická .com, .org... jednoducho otvorila Google a tam napíšu názov napríklad ,SME‘ namiesto toho aby napísali do adresného riadku celé `http://sme.sk/`. Už len to, že Google vie čo presne užívatelia hľadajú (od typu pracovných a záujmových informácii až po preferovaný druh pornografie) tak už to samé o sebe je nebezpečné. Ak si k tomu ešte užívateľ pridá účet na gmaile celým menom, dátumom narodenia a samozrejme celou korešpondenciou, ďalej svoju fotku (a fotky svojej rodiny a okolia) na Google Picasa a prípadne občas vyhľadá niečo na nákup na Google Product Search, tak táto firma bude

o nás vedieť viac než bezpečnostné agentúry. Ale ti sú narozdiel od neho aspoň monitorované (alebo by aspoň mali byť). Ale čo o nás vie a uchováva Google pozná iba jeho vedenie. “

Každý zástanca slobodného podnikania môže proti týmto argumentom namietat', že Google sa úspešnou a veľkou firmou stal vlastným pričinením a nemali by sa na neho úrady zameriavať viac len preto, že je väčší ako ostatní, že je to trest za úspech. Z čisto demokratického hľadiska budú mať títo ľudia pravdu, je to voči Googlu nefér. Na druhej strane dohľadanie na tých, ktorí svojou nadpriemernou mocou predstavujú riziko, tu bolo vždy. Nikto užívateľ'ov ani nenútil používať Internet Explorer a aj tak bola kvôli nemu na Microsoft podaná žaloba, ktorá bola viac menej úspešná, pretože v najnovšej verzii Windows 7 majú užívatelia pri inštalácii systému na výber, ktorý internetový prehliadač si chcú nainštalovať a okrem Microsoftieho Internet Exploreru je na výber aj Firefox od Mozilly, Chrome od Googlu, Safari od Apple, prehliadač Opera a niekoľko ďalších.

Teoretické nebezpečenstvo Googlu je teda v tom, koľko informácii vie a ako nimi teoreticky môže nakladať (či už samotný Google, alebo nepovolaná osoba ktorá sa doň nabúrila). „Ak majú ľudia nedôveru k Microsoftu a jeho Windows, tak môžu mať počítač s operačným systémom Mac OS X, prípadne nejakú linuxovú distribúciu a Microsoftu sa tým pádom na 99 % zbavia. Zbaviť sa ale v prostredí internetu tak ľahko Googlu nie je možné – najmä na Slovensku a Česku sa vo väčšej miere žiadny iný fulltextový vyhľadávač nepoužíva. A teda nikomu inému nezverujú užívatelia toľko informácii. Keďže je pravdepodobné, že v priebehu pár rokov väčšina novín (okrem bulváru) zanikne v tlačenej podobe, prípadne sa stane iba akousi elitárskou záležitosťou, je otázka Googlu a jeho pôsobenia ešte páľčivejšia.“¹

Iný znepokojivý fakt „... že síce ako sen hackerov býva často mylne uvádzaná stránka Pentagonu, tak v skutočnosti (podľa najznámejšej hackerskej komunity – *astalavista.com*) je ním Microsoft a Google. Niektorí sa ho snažia ‚hacknúť‘ iba v rámci svojho hobby, iní z presvedčenia a iní pre peniaze. Google má síce najlepších programátorov na svete, ale zároveň po ňom idú aj najlepší hackeri na svete a predstava že by sa nepovolanému človeku dostali do rúk všetky informácie ktoré Google uchováva je desivá.“²

¹MIKO, D. Google – Don't be Evil, s. 8.

²MIKO, D. Google – Don't be Evil, s. 6–7.

Názor autora: Chápem, že na prvý pohľad práca vyzerá byť jednostranne zameraná proti Googlu a že práca navodzuje dojem, že spoločnosť Google nemám rád. Nie je tomu tak, nemám na Google vyslovene negatívny názor, mnohé kroky čo urobil sa mi páčia, ale keď sa píše o mediálnom monopole, je ťažké prácu poňať tak, aby resumé bol kladný názor na daný monopol. Google pri súčasnom stave, keď jeho všetci konkurenti spolu nemajú ani polovicu trhu jednoducho riziko predstavuje aj keby všetky jeho kroky boli sebapozitívnejšie. Google akcie idú neustále hore, v návštevnosti mu konkurujú v podstate iba sociálne siete ako napríklad Facebook či Twitter, tie však stále nenašli spôsob ako si na svoj chod reálne zarobiť a preto je Google stále číslo jedna. Pri začatí písania tejto práce som si relatívne naivne myslel, že sa mi podarí zhrnúť naozaj všetko o Googli – nie je to možné. Bakalársku prácu by som v tom prípade musel napísať za jeden deň, pretože vo chvíli ako píšem záver, sa zas objavuje informácia, že Google sa púšťa do obchodu s elektronickou hudbou, iná správa hovorí, že kúpil ďalšiu firmu Episodic, ktorá sa zaoberá online videom – Google robí akvizície každý deň a vďaka veľmi inovatívnemu mysleniu vedenia firmy a vďaka určitej vízií „internetu zajtrajška“, ktorú Google dozaista má sa im drvivá väčšina akvizícií aj vyplatila.

Aby som bol voči Googlu úplne spravodlivý, tak treba podotknúť, že ja si názor robím iba na základe správ, ktoré sa o ňom napísali. Teda nemám prístup do samotnej firmy, nepoznám Erica Schmidta, Sergeya Brina ani Larryho Paga, píšem len teóriu. Možno je naozaj ich úprimnou snahou urobiť internet lepším miestom pre ľudí alebo naopak im možno ide iba o peniaze, to ale nemôžem vedieť ani ja a ani väčšina ľudí čo o Google píšu. Ale musím zdôrazniť, že oproti napríklad monopolnému Microsoftu ma Google trocha ukludňuje tým, že nikdy nemal také nechutné, vyložené podvodné kauzy ako pretláčanie Microsoftieho OpenXML formátu ako ISO štandardu (kde sa v komisiách niektorých krajín dokázateľne manipulovalo s hlasmi a štandard bol schválený napriek tomu, že väčšina hlasujúcich bola proti), nemal také kauzy ako kartelové dohody s výrobcami notebookov, kde bolo v podstate nemožné kúpiť notebook bez licencie Windowsu (ktorú si užívateľ zaplatil v cene notebooku a ktorú bolo relatívne zložité vrátiť ak mal užívateľ záujem využívať napríklad linuxovú distribúciu), neporušoval dokázateľne toľkokrát patenty iných firiem a v tomto by sa dalo pokračovať. V každom prípade nové dianie okolo Googlu a to či dodržiava svoje motto „Don't be Evil“ budem určite sledovať aj po odovzdaní tejto práce.

Zoznam použitej literatúry

MIKO, D. Google – Don't be Evil, 2008. Seminárna práca na Bratislavskej vysokej škole práva – fakulte masmédií.

ONDRÁŠIK, B. *Globalizácia, regulácia a koncentrácia mediálneho vlastníctva*. Dizertačná práca, Univerzita Komenského v Bratislave, 2007.

STROSS, R. *Planeta Google*. Computer Press a. s., 2009. 296 s. ISBN 978-80-251-2412-3.

VIŠE, A. DAVID. *Google Story*. Pragma, 2007. 368 s. ISBN 978-80-7349-034-8.

BBC. Yahoo 'escape clauses' for deal [online]. In *BBC News*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://news.bbc.co.uk/2/hi/business/8185044.stm>>, 2009. ISSN 0040-2788.

BÓRIK, M. Ak Google vypne cenzúru, Čína vyvodí dôsledky [online]. In *Živé.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.sk/ak-google-vypne-cenzuru-cina-vyvodi-dosledky/sc-4-a-287168/default.aspx>>, 2010. ISSN 1335-806X.

ČTK. Zakladatelé Googlu plánujú prodej části akcií [online]. In *Finanční noviny*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.financninoviny.cz/zpravodajstvi/pocitace/zpravy/zakladatele-googlu-planuji-prodej-casti-akcii/425225>>, 2010. ISSN 1213-4996.

DRUMMOND, D. A new approach to China [online]. In *The official Google blog*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://googleblog.blogspot.com/2010/01/new-approach-to-china.html>>, 2010.

DSL.SK. V Nemecku autu fotiacemu pre Google Street View vypustili pneumatiky [online]. In *dsl.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.dsl.sk/article.php?article=8938>>, 2010.

FIALA, L. Google postaví námořní flotilu [online]. In *Extrahardware.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.extrahardware.cz/google-postavi-namorni-flotilu>>, 2008.

GEEKOLOGIE. Privacy Fence Fail: Man Caught Playing With Himself By Voyeuristic Google Street View Van [online]. In *Geekologie.com*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <http://www.geekologie.com/2010/02/privacy_fence_fail_man_caught.php>, 2010.

HANKER, F. Google zrýchli surfovanie. Vlastnými DNS servermi [online]. In *Živé.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.sk/Spravy/sc-30-a-285676/default.aspx>>, 2009. ISSN 1335-806X.

HART, K. Google: We will pull out of China before accepting country's censorship laws [online]. In *The Hill Blogs*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://thehill.com/blogs/hillicon-valley/technology/85969-google-we-will-not-change-our-stance-on-censorship>>, 2010.

HEINER, D. Competition Authorities and Search [online]. In *Microsoft on the Issues*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://microsoftontheissues.com/cs/blogs/mscorp/archive/2010/02/26/competition-authorities-and-search.aspx>>, 2010.

HRUŠKA, M. Google možno ostane bez správ z Wall Street Journal [online]. In *Etrend.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://fwd.etrend.sk/fwd-internet/murdoch-google-moze-ostat-bez-nasich-sprav.html>>, 2009. ISSN 1336-2674.

HULÁN, R. Kdo je tu vlastně ten „hodný“? [online]. In *MyEgo.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://myego.cz/item/kdo-je-tu-vlastne-ten-hodny/category/google>>, 2007.

JASON, M. France, Australia to Adopt China-Like Web Filters [online]. In *Daily Tech*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.dailytech.com/France+Australia+to+Adopt+ChinaLike+Web+Filters/article17746.htm>>, 2010.

KLEMAN, M. Servery Googlu budou na vodě [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/60-pct-blog/11606-servery_googlu_budou_na_vode>, 2008. ISSN 1214-0201.

KRAZIT, T. Yahoo, Microsoft finalize search deal [online]. In *CNET News*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <http://news.cnet.com/8301-30684_3-10409809-265.html>, 2009.

KRCHŇÁK, T. Gmail si v Íránu neuzijete, je zakázán vládou [online]. In *Extrawindows.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://extrawindows.cnews.cz/gmail-si-v-iranu-neuzijete-je-zakazan-vladou>>, 2010.

KUSENDA, T. Má Google záľusk na Yahoo? [online]. In *inet.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.inet.sk/clanok/6483/ma-google-zalusku-na-yahoo>>, 2008. ISSN 1336-1899.

MARIANČIK, T. Čína: zapomeňte na Google. je tu Goojje [online]. In *Extrawindows.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://extrawindows.cnews.cz/cina-zapomente-na-google-je-tu-goojje>>, 2010.

MARIANČIK, T. Čínský firewall cenzuroval už i v Americe a Chile [online]. In *Extrawindows.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://extrawindows.cnews.cz/cinsky-firewall-cenzuroval-uz-i-v-americe-chile>>, 2010.

MARIANČIK, T. Steve Jobs: „Google zradil Apple“ [online]. In *Extrawindows.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://extrawindows.cnews.cz/steve-jobs-%E2%80%9Egoogle-zradil-apple%E2%80%9C>>, 2010.

MITREGA, M. Google se stahuje z Číny [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/16978-google-se-stahuje-z-ciny>>, 2010. ISSN 1214-0201.

MITREGA, M. Google nabídne 100x rychlejší internet [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/16574-google-nabidne-100x-rychlejsi-internet#CommentMenu>>, 2010. ISSN 1214-0201.

MURPH, D. Google gains clearance to buy and sell energy, continue taking over the world [online]. In *engadget*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.engadget.com/2010/02/19/google-gains-clearance-to-buy-and-sell-energy-continue-taking-o/>>, 2010.

NEHASIL, J. Firefox vydělal milióny dolarů na Google [online]. In *Lupa.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.lupa.cz/zpravicky/firefox-vydelal-miliony-dolaru-na-google/>>, 2006. ISSN 1213-0702.

POLESNÝ, D. Murdoch: Google je zloděj a za články se bude platit [online]. In *Živě.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.cz/bleskovky/murdoch-google-je-zlodej-a-za-clanky-se-bude-platit/sc-4-a-149720/>>, 2009. ISSN 1212-8554.

POLESNÝ, D. Google: už nás nikdo nebude nutit do cenzury, ani Čína [online]. In *Živé.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.sk/>>

cina-ke-d-chce-google-odist-moze/sc-4-a-286197/default.aspx>, 2010. ISSN 1335-806X.

POLLICK, M. Diving for Google [online]. In *Herald Tribune*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.heraldtribune.com/article/20100318/OPINION/3181037/-1/NEWSITEMAP>>, 2010. ISSN 0294-8052.

REUTERS. Microsoft CEO says no China exit [online]. In *Reuters.com*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.reuters.com/article/idUSTRE60D5VP20100115>>, 2010.

REUTERS. Google becoming “giant monopoly” – German minister [online]. In *Reuters.com*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.reuters.com/article/idUSTRE6081F820100109>>, 2010.

SEDLÁK, J. Střet zájmů: Šéf Googlu Eric Schmidt končí v dozorčí radě Apple [online]. In *Živě.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.cz/bleskovky/stret-zajmu-sef-googlu-eric-schmidt-konci-v-dozorci-rade-apple/sc-4-a-148194/>>, 2009. ISSN 1212-8554.

SEDLÁK, J. Google monopolem na internetu, tvrdí Obamova vláda [online]. In *Živě.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.cz/Clanky/Google-monopolem-na-internetu-tvrdi-Obamova-vlada/sc-3-a-145798/>>, 2009. ISSN 1212-8554.

SEDLÁK, J. Google vládne internetové reklamě, Microsoft zaostává [online]. In *Živě.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.cz/Clanky/Google-vladne-internetove-reklame-Microsoft-zaostava/sc-3-a-145163/>>, 2009. ISSN 1212-8554.

SEDLÁK, J. Podíl internetových prohlížečů – Chrome se stal světovou trojkou [online]. In *Živě.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.cz/bleskovky/podil-internetovych-prohlizecu--chrome-se-stal-svetovou-trojku/sc-4-a-150350/>>, 2010. ISSN 1212-8554.

SEDLÁK, J. Google krotí dřívější prohlášení o odchodu z Číny [online]. In *Živě.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.cz/clanky/google-kroti-drivejsi-prohlaseni-o-odchodu-z-ciny/sc-3-a-150601/>>, 2010. ISSN 1212-8554.

SEDLÁK, J. Apple a Google jsou každým dnem větší konkurenti [online]. In *Živě.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.cz/bleskovky/apple-a-google-jsou-kazdym-dnem-vetsi-konkurenti/sc-4-a-150348/>>, 2010. ISSN 1212-8554.

SEDLÁK, J. V Adobe jsou líní a motto Googlu je nesmysl, tvrdí Steve Jobs [online]. In *Živě.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://www.zive.cz/bleskovky/v-adobe-jsou-lini-a-motto-googlu-je-nesmysl-tvrdi-steve-jobs/sc-4-a-150701/>>, 2010. ISSN 1212-8554.

SITA. Čína: Keď chce Google odíst', může [online]. In *Živé.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://www.zive.sk/cina-kec-chce-google-odist-moze/sc-4-a-286197/default.aspx>>, 2010. ISSN 1335-806X.

ŠKUTA, C. Google zažalován kvůli pohledu do ulice ve své mapě [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/10611-google_zazalovan_kvuli_pohledu_do_ulice_ve_sve_mape>, 2008. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Yahoo dalo čínské vládě přístup k e-mailu novináře [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/5187-yahoo_dalo_cinske_vlade_pristup_k_e-mailu_novinare>, 2005. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Čínský občan uvězněn kvůli Yahoo [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/6357-cinsky_obcan_uveznen_kvuli_yahoo>, 2006. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Google Street View by v Evropě mohl narazit [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/10887-google_street_view_by_v_evrope_mohl_narazit>, 2008. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. News Corp. se s Microsoftem nebude přetahovat o Yahoo [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/10323-news_corp_se_s_microsoftem_nebude_pretahovat_o_yahoo>, 2008. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Google nebude spolupracovat s Yahoo [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <http://pctuning.tyden.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=11952&Itemid=67>, 2008. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Obchod s knihami od Googlu [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/15237-obchod-s-knhami-od-googlu>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Spolupráce Microsoftu a Yahoo i mimo USA [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/15425-spoluprace-microsoftu-a-yahoo-i-mimo-usa>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Uspěje Google a jeho knihovna? [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/15023-uspeje-google-a-jeho-knihovna>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Čínská autorka žaluje Google [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/16038-cinska-autorka-zaluje-google>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Google a placené zpravodajství [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/15004-google-a-placene-zpravodajstvi>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Švýcaři žalují Google [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/15492-svycari-zaluji-google>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Dohodne se MS a Yahoo? [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/14586-dohodne-se-ms-a-yahoo>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Dohoda MS a Yahoo potvrzena [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/14593-dohoda-ms-a-yahoo-potvrzena>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Odstoupí Yahoo od dohody s MS? [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/14643-odstoupi-yahoo-od-dohody-s-ms>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Yahoo bude s MS soupeřit [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/14828-yahoo-bude-s-ms-souperit>>, 2009. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Skončí Google Wave kvůli službě Buzz? [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/16929-skonci-google-wave-kvuli-sluzbe-buzz>>, 2010. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Google nedostatečně testoval novou službu Buzz [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/16621-google-nedostatecne-testoval-novou-sluzbu-buzz>>, 2010. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Google se omluvil čínským spisovatelům [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/16214-google-se-omluv-il-cinsky-m-spisovatelum>>, 2010. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Google Street View odhalil tajnou britskou základnu [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/17047-google-street-view-odhalil-tajnou-britskou-zakladnu>>, 2010. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. EU si opět stěžuje na Google kvůli Street View [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/16724-eu-si-opet-stezuje-na-google-kvuli-street-view>>, 2010. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Google: příjmy z mobilní reklamy dramaticky rostou [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/16922-google-prijmy-z-mobilni-reklamy-dramaticky-rostou>>, 2010. ISSN 1214-0201.

STANČÍK, M. Může Microsoft porazit Google? [online]. In *PCTuning.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://pctuning.tyden.cz/component/content/article/1-aktualni-zpravy/16656-muze-microsoft-porazit-google>>, 2010. ISSN 1214-0201.

STEIGAUF, P. Google prichádza s vlastnou optickou sieťou. Spustenie je v nedohľadne [online]. In *Živé.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internetu: <<http://www.zive.sk/google-prichadza-s-vlastnou-optickou-sietou-spustenie-je-v-nedohladne/sc-4-a-287431/default.aspx>>, 2010. ISSN 1335-806X.

SUTTER, D. J. Topeka 'renames' itself 'Google, Kansas' [online]. In *CNN Tech*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://edition.cnn.com/2010/TECH/03/02/google.kansas.topeka/>>, 2010.

TASR. Google presmeroval svoj čínsky vyhľadávač do Hongkongu [online]. In *Počítače sme.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://pocitace.sme.sk/c/5297300/google-presmeroval-svoj-cinsky-vyhladavac-do-hongkongu.html>>, 2010. ISSN 1335-4418.

TV NOVA. Fotograf srazil srnku, keď dělal internetové mapy [online]. In *tn.cz*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://tn.nova.cz/magazin/hi-tech/kuriozity/fotograf-srazil-srnku-kdyz-delal-internetove-mapy.html>>, 2010.

TUREK, R. Deväťoro internetových vyhľadávačov [online]. In *Živé.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.zive.sk/Spravy/Devatoro-internetovych-vyhladavacov/sc-30-a-277098/default.aspx>>, 2010. ISSN 1335-806X.

VALAŠEK, F. Google neuspel proti Microsoftu [online]. In *inet.sk*, [cit. 2010-04-01]. Dostupné na internete: <<http://www.inet.sk/diskusie/3463/google-neuspel-proti-microsoftu/22719>>, 2006. ISSN 1336-1899.

Zoznam príloh

Príloha A: CD médium – bakalárska práca v elektronickej podobe.